

**Mahjas Weefis** ar pe-  
likumeem maksā:  
Ar presubstīcijām  
cēlēmē:  
Par gadu 3 rbl. — lap.  
1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.  
1/4 gadu 1 rbl. — lap.  
Rīgā sanemot:  
Par gadu 2 rbl. — lap.  
1/2 gadu 1 rbl. — lap.  
1/4 gadu 60 lap.  
Ar presubstīcijām  
aizņemē:  
Par gadu 3 rbl. 60 lap.  
1/2 gadu 2 rbl. — lap.  
1/4 gadu 1 rbl. — lap.

# Mahjas Weefis.

Politiski un literārijs laikraksts.

**Kadāzija un elspēdija**  
atrodas Rīgā,  
Griķu Rūķu grāmatu-  
un bīdīšu-veikšanā un  
burtu-izdevē: pē. Pēteris  
bajnijs.  
**Studinajumi maksā**  
8 lap. par vācēns šķērs  
smalku rakst rindinu.  
Atsūtījumi uz Mahjas  
Weefi un studinajumi  
sūtāmi uz šķērsu adresi:  
Bz. ocoņozmāio ruzera  
Maacs Bjaņcs, r. Para  
(Mahj. W. elspēd. Rīgā.)

Mahjas Weefis iznākt weureis nedēļā, trešcdeenās. — Ar katru numuru iznākt literārijs peelikums un katru mehnefi semkopības peelikums.

**Saatschi & Mangouby.**  
Apslāta: Rīgā, Dohwera eelā Nr. 1.  
Paschlait pahrdoschānā islaidām jaunu forti papi-  
rosu ar mihstku garschu  
„Tschudo“ 100 gab. 60 l.p., 25 gab. 15 lap.  
10 8 5 3

**Bauskas Labdarības Veedriba**  
iees 20. jūlijā š. g. satumōs uz  
**Bettichera Pomuschu.**  
Peedalisees Pomuschas djeedataju foris.  
Mahrtibas komitja.

**Semneeku mahju, muishinu**  
waj uhdens dhrnawas ar semi, dšlajela štrijas tumumā, mehlas  
piest pret slaidru ismalšu. Preefšchrofa tai mahjai, kas uhdens un  
mehča tumumā. Peefšojumi ar mahjas mahru, leelamu un malšu  
cefutami libā 1 augustam: Bz. C. Herpopyri, r. Poxonaa 11, ka. 13.  
r-ny A. J. P.

**Saturis:** Dšhreenu monopols Kreewijā. (Turpinajums). —  
Pabrīkas beedribu normalstatuti. (Beigās). — No eekšemes:  
a) Baldības leetas. b) Baltijas notikumi. c) No jitam Kreewijas  
pusēm. — No Rīgas. — Teesleeta nodala: Teesleeta jantajumi un  
atbildes. — Kugneeziba. — No abjemen. — Walejas wehšules. —  
Kwibite. — Zirgus šinas. — Telegamas. — Dashedi raksti: Par  
Latweeschu mitologiju. (Turpinajums).  
**Literārijs Peelikums:** Jauna pasaule. (Turpinajums).  
Wehl reis Oetes „Jausis“ un „Baltijas Wehšules“. I. — Djeifoli.

## Dšhreenu monopols Kreewijā.

(Turpinajums.)  
II.  
Brandwihnā jantajums Kreewijā.  
Likumdoschānās attihstības wehsture par spirta dšh-  
reeneem Wakar-Eiropā un Kreewijā weena no otras šipri  
atšchitras. Jentralā waldība reetrumōs ilgū laiku bija par  
wahju preefšā tam, lai semes ihpaschneekus dabutu sem  
sawās autoritātes, tadeht tad ari spirta dšhreenu apli-  
schāna ar nodofceem peedereja weenigi semes ihpaschneekem.  
Turpretim Kreewijā nodofkus no dšhreeneem weenmeh  
nehma titai pate jentralā waldība, isnemot Poliju, Defara-  
bijas guberanu un reetrumu maleenu, kur lihds schim gan  
kronim, gan dascheem muishneekem uglabajufes privilegija  
darit un pahrdot šiprus dšhreenus. Schahdas teefšas  
isžehlās widus laifōs, tad bijufchā Wofu karata walfi pi-  
sehtu dibinatajēem bija dotas teefšas uslikt wišdaschadafōs

nodofkus; tāpat ari winas isžehlās us sewischku dekretu un  
karatu „grahmatu“ pamata. Sabis dšimtibuchānās at-  
leekas, tas sen nodšihwojufchās sawu muishku, pawisam  
nefastan ar jaunatās dšihwes apstahktem; tahda juridiska  
anatronisma atžehlchāna bija šipri wehlejama jau tad, tad  
wehl nebija ne jausmas par monopola eeweschānu. Semes  
ihpaschneekem schai šinā dotās privilegijas atwehra pļaschu  
darba lauku tawschu apseeschānai un isfuhschānai.

14. septembri 1864. gadā atžehla konsumcijas un pro-  
pinācijas nodofkus, pee tam pirmo weetā pa-augstināja  
atšiji, bet otro weetā atkahwa semes ihpaschneekem dot no-  
teiktu attihstību. Tāpat ari Baltijas gubernās wehl lihds  
schim pastahw muishneekem sewischšas teefšas darit un  
pahrdot reibinoschus dšhreenus.

Maškreewijā, tad ta wehl nebija peeweenota Kreewijai,  
no krona pufes nebija nekahdu nodofku us dšhreeneem.  
Jaunkreewijā spirta dšhreenu isgatawofchāna un pah-  
rdoschāna bija tā brijwa ruhneeziba. Baltijas gubernās  
atšiji isleetoja pišsehtu labā; no 1842. g. nehma sewischku  
atšiji par dšhreenu pahrdoschānu masumā (glahstitem).  
Sewischku wehribu ispelnas šaimneezifšās waldes šistema  
Donas apgabālā: tur brandwihnu isgatawoja šarewji un  
žaur komišonareem to pahrdewa par noteiktu ženu.

Jiwilistumu III. datās 892. un 893. panti Baltijas  
gubernās, to sewischko teefību škaitā, kuras peefšawinajufchēs  
muishneeki, apšime brandwihna dedšinaschānu un alus  
„bruhweschānu“ un scho dšhreenu pahrdoschānu, tā ari  
schentu un frogu atwehšchānu un to uslufeschānu. Bet  
eewedot dšhreenu monopolu Baltijas gubernās, schās  
teefšas šis šastānā ne mōdē. Te dšihwas prašchām ap-  
bešchotās.

Dšhreenu nodofku wehsturi Kreewijā war eedalit se-  
soščās 5 periodēs: Pirmā periode aptwer laikmetu lihds  
nomas šistemai, kuru eeweda Katrina II. un kura (šistema)  
waldija par wifam formam, kuras isplattijas Kreewijā pee  
spirta dedšinaschānās un nodofku neuschānās. Scho peri-  
odi war nosaukt par žihnās laikmetu šarp krona dšhreenu  
monopolu un nomy, pee tam noma schai žihnā palika us-  
waretāja.

No 1819.—1827. gadam turpinās otra periode: tad  
weenigi waldija walfis dšhreenu monopols. Trešo  
periodi aptwer nomas šistema, kas turpinājas lihds atšies  
šistemai, kura, eeenemdama ari žeturto periodi, ismainās ar  
jauno krona dšhreenu pahrdoschānās tihpu.

Brandwihna patehreschānu Kreewi eemahjās no  
austruma Slahwu tautam, un pee tam famehrā toti agri.

Sahumā leetoja titai tā šauzamo „medu“, meesieni  
(mifu, špara, Maisch) alu un knawu. Wihns Kreewijā  
eenahja no Greekijas sen agraf. Brandwihna dedšinaschānās  
ruhneeziba isžehlās tā šautā „Mašlawas laikmetā“, se-  
wischku attihstību brandwihna dedšinaschānā šafneedsa 15.  
gadu šimtenī. 16. gadu šimtenā beigās Feodora Joanowifšā  
laikā (1584.—1598.) spirta dšhreenu isplattischāna peenehma  
toti austrawofschu weidu. Medsedams, ka brandwihnu dāudš  
patehrt, Feodors uslika pirmos nodofkus us tabakeem\*) lai  
walfis šafē eenahstu wafat naudas.

Spirta dšhreenu pahrdoschāna agraf bija knawu mo-  
nopols. Japeefšime, ka lihds Šahna Dreešmiga laikem  
wehl nepafina šarpības šarp walfis un Šara šafem; pat  
Mašlawas walfi bija gruhiti usrahdit schai šinā kahdu  
šarpību. Ischchirschānu eeweda titai šeišara walfi.

Tās jaeeehro sche runajot par dšhreenu monopolu  
Mašlawas periōdē. Waldība, šanehmuše šawās rotās  
reibinoschu dšhreenu pahrdoschānu, lihds šinamai pašapei  
šafneedsa diwus noluhfus: 1) pawairoja walfis eeenemumus  
un 2) pa dafai aprobeščoja schuhpības špehjo attihstichānos.  
Knasi wišpirms uslika nodofkus us krogeem, bet tā ka brijwā  
tirdšneezibā jo projam waldija nekahrtības, tad priwatee  
frogi šifa šlehti un to weetā atwehra knawu frogus. Tā  
tad dšhreenu monopols šinamā nošime jau darbojās  
šimtem gadu atpafat, jau Šahna III. walfības laikā  
(1462.—1505.). Bet ari jau tad, Šahna III. laikā, dšh-  
reenu monopols šahja isweidotees wišplafchafōs apmehrs:  
kronis šifa šchlehtichūs eelā ari pašchai reibinoschu dšh-  
reenu isgatawojchānāt. Walfis III. ar šetnem turpināša  
šawa tehwa politiku pret schuhpības isplattichānos. Pehj  
šcha Šara ulāša reibinoschus dšhreenus atkahwa dšert titai  
„krona wišreem“ un ahšemneekem. Žitu Šaru laikā  
pašahweja wešela wirne isnehmumu. Tā peemehram  
semneekem bija atwehlets sewischšās arahrtējōs gadījumōs,  
tā kahšās, křistības un behrēs, darit alu, „medu“ un dedšinat  
brandwihnu. Mašlawā bija atwehrtas sewischšās dšhreenu  
mahjas us kahda laukuma, kufsch dabuja nosaufumo „na-  
лвва.“

Wehl šingrafus šofus pret schuhpību špehra Šahnis IV.  
Wina laikā isnahja ulāš, pehj kura bija atwehlets  
dšert titai šwehtdeenās; toš, kufi dšehra  
) Wāhros „tabaks“ žehšes no tatarceem.

## Dalchadi raksti.

### Par Latweeschu mitologiju.

(Preefšchāsums Rīgās Latw. beedr. Šinību komišijas wofarad šapufēs.)  
No M. Brunencelā.  
(Turpinajums.)  
Antropologi ir pahrlēzināti, ka newis daba ir mitolo-  
gijas pamats, bet žilwela nahwe, uslāti par žilwela dweh-  
seht. Wehl žihnās šalibššinamās mitologijas peefriteji, bet  
scho žihnā mums jāušlāta par wīnu nahwes žihnu; wīni  
šaudē arween wairaf pamata sem šawām šahjam, jo wairaf  
teef ispehtitas pirmatnejo tautu eeraschās un uslāti.  
Antropologi til wehl naw weenōs prahtās par animišma  
jehdšēenu, waj pirmatnejas tautas peefšchir dabai šawas  
pahšās dwehseles, waj dabai ir šawas. Šailors doma, ka  
pirmatnejas žilwefs peefschir dabai dšihwību un tamdeht  
ari dwehseles. Meschonis, štatidamees us dabas parahdi-  
bam, kuras tas neisprot, ir špees winas islaidrot tahdeem  
pat špehkeem, šahdi darbojas žilwela. Ari daba dšihwo,  
wehji, upes, šofē ir tāpat dšihwības žilwi. Tās naw is-  
domatās šrafes, bet patees uslāti. Šā mafs behrns us-  
lāta preefšchometus par dšihweem, tā Brasīlijas meschonis  
šofch būtu, kas to eewalnoja. Deenwidus Amerikas Rūfij  
šahchri šofu, no kura žilwefs nokřita un nošitās. Wīni  
šofu par to nosoda.  
Otra šrahwa šafa, ka preefšchēdēs pahreēt nomitufcho  
žilwefu dwehseles un tad tur darbojas. Wehja, kas būtas  
ahtrumā laifšchās pa gāifu, naw wis domata pašcha wehja  
dwehsele, bet nomitufchā žilwela gars. Žilwefs pašhst til  
šewi, tas ahprus wina, toš ir nepašhšams un scho nepa-  
šhšamo šattori tas mehģina islaidrot žaur tahdu pat  
garu, kahds ir wīnam pašcham. Te parahdas dšemulš is-  
lātdrot eemefšus dabā. Šahbs ari nebuhru šchis islā-  
drojums, tad tomehr te ir mellejams wehšlats pehtijumu

dihģlis. Scho dšinelli atradiseet us Australijas šalam,  
Amerikas mifšu meschōs, šchahds dšinellis ir Amerikas šar-  
lanahdom un Afrikas Negerim. Tāpat Indijas Ganges  
šarsto, noslehpumaino křastu eemihneeki ženschās eespeestēs  
dšihwes mihlā. Teifem labaf nahwes mihlā, jo nahwe  
ir un paleek breefmiga, šchahschaliga, noslehpumaina, wina  
šajet bailes šatra šedi. Mahwe ir mitologijas  
pamats un eemefis. Wifšemalāis meschonis redš  
pahramainu mirufchā žilwela un nodreš; tihšhdf pee wīneem  
ir attihstufchēs uslāti par dwehseht, te wīni šahf ari ap-  
rakt šawus mironus, lai tee nebuhru šwehrem par laupi-  
jumu, bet ar to reifē attihstās dahšadas mahntizības un  
pamats eeklatu attihstibai ir litis. Mums rahdas, ka  
pehtmeekam Leebokam ir pa dafai tairiība, runajot no  
tahdam tautam, jo tur šihšus atšahji neapraftus, tad tee  
mirufchi, kur no wīneem nekahdas, bet dšihwo wīneem  
blafus, tur wehl newar runat no religijas. Tā Weedi  
nešim neta no dwehseles dšihwes pehž nahwes. Mitologijas  
šahšums mellejams tai laifō, tad žilwefs šahf no-  
metinat dabā mirufcho dwehseles, garus. No šchi māfā  
šahšuma attihstās pamafam mifšigās mitologijas ehšas, ka  
wīnu šahšumu titko war pašht, jo deewības arween is-  
plehšdamās un penemdamās etifšu raksturu, pazekas mah-  
lonōs, debefis un šaufē, bet tas ir jau pehdejais patah-  
peens, no kura mehš redriššam wis eefahst, tā to dara  
šalibššinataji, bet ar to mums jābeidš.

Mufšu mitologi wehl naw warejufchi atšwabinatees  
no šalibššinamās mitologijas walgeem. Wifš wīni ir  
wairaf waj majaf meteorologi, redš Latweeschu mitologiju  
žetamees un darbojamees pee debefis welwes. Tur ir šaufē,  
tur ir mehnefs, aušellis, pehtkons un mahšoni, ap šureem  
wifš gřofas un mainās. Lautenbachs wehl pilnigi atrodas  
šalibššinamās mitologijas walģōs. Wifš eeenem šarp  
Mašlu Mūšeri un Šchwarqu it tā widus žeta, wifsch nem  
no weena, kas israhdas deģis, nem ari no otra, kas tam

eepathtas, ar to nosajjumu šinams, lai eewetotu wifšu  
pee debefis welwes. Mitologija darbojas augšcham, tur ir  
winas pirmais šahšums. Šaufē un mahšoni ir mitologijas  
dšintene; ja mehš gribam ispraš mitologija noslehpumus,  
tad mums jāmeklē winas šahšums šaufēs žeta un mahšonu  
gaitā. Šchahda ženschānās eet pat til tablu, ka nemitolo-  
ģifšus tehšus pataifa par mitologifšēem un tad wīnus ee-  
weeto pee debefis welwes neifšalamā špochumā. Bet to  
wīnu dara Mannhardtis, un tā lai Lautenbachs wīnam ne-  
daritu pataf! Mums gadijās dāudšreif atburtees us tah-  
deem mehģinajumeem. Peem. tautas dšesma:

Kur, šaulite, lawejees,  
Ka tu agri ne-isehzi?  
Aš talnina lawejos,  
Bahreniti šildidama.

Bahrenite naw šchās pašaufes behrns, bet mellejama  
pee dšidras debefis welwes šwaigchānu puljinā. Wehl otš  
peemehs:

Nea, bahlin, bahreniti,  
Bahrenite leela rada;  
Deewifsch — tehws, Laima — mahte,  
Deewa dehli — bahlelini.

Ari te bahrenite mellejama pee debefim. Wifšpahrim  
pehž Lautenbacha domam mitologijas šahšums mellejams  
pee debefim, un til wehšaf mitifšee tehfim peenem žilwela  
weidu un nonahf semē. To mehš redšam Lautenbacha  
rakstā: „Очерки по исторіи Литовско-Латышскаго на-  
роднаго творчества“ 154. lap., tur wifsch, par Laimu  
runadams, isšafas šchahdejadi: „Tā ša leetus, nonahšdam  
no mahšoneem, war neš auglību un yofšu, tad ari žaur  
to islātdrojas šchis deereetes (Laimas) nenoteikta, gřofigā  
daba, žaur šo wīna ari wehšaf palifa par listēna deeweti.“

Litēnis warot buht gan šabs, gan šauns, tā tad ar  
gřofigās un pee debefim ir mahšoni ari gřofigi un tamdeht  
ari Laima ir mahšonu jumprawa, jeb ar Lautenbacha

zītās beens, līka zētumā. Vēl tam arī tika apstiprināts atļiegums atvērt privat labakus; pat „gara labaku“ flaitu eevērojami pamastnāja.

Pirmo triju Romanova zīlts zaru laimētā arī stipri karoja pret šuhpību. Starp zitu isnahja atļiegums pabrēt brandvīnu leelā un Uspenka gaweni un zitu gawenu trešdienās un pēfideenās. Wispahri reibinoschu dšehreenu pabrēdšana drihstēja notikt tīkai nofajitā laikā: peh3 trim stundam no faules ušlešfānās, pirm3 trim stundam no faules noefšānās. Kēfējs Michalkowitschs 1851. gadā isdewa ušaju, peh3 kura ari privat personās wareja eerihot labakus, bet tīkai pīfētrās un wairaf apdšiwotās weetās. Vēl tam bija pēekodināts weenai personai weenā reise wairaf nedot lā weenu „tšcharlu“; līh3 ar to bija stingri noleegts frogōs sapulzētes leelafam partijam.

Līh3 Feodora Kēfējewitscha laiteem (1876. g.) weetejā kontrole (pahraudšiba) par labaku nobokteem bija padota kara wadoneem. Pēe labakeem atrādās brandvīna dedšinatāwas, alus un „medus“ „bruhšchi“ un frogereem, kuras waldbība ezejla amatā, bija japahrwalda bruhšchi un par wīfu janobod fahrtigt rehlini.

Peters Keelais eewēda zītadu fahrtību, 1699. gadā nobidinādams burmīstru palatu, un 1702. gadā schenkeru weetā stahjās eewehleete un amatōs apstiprinātee burmīstri. Tajōs laikōs frogōs stipri wairojās neseetibās, kam par pamatu bija nepareisā organizācija. Tadeh3 Peters Keelais atmēta monopolu un pēegrešās nomas sistēmai, kas notika 1712. g. Tajōs laikōs pastahwofchais nomas weids no wehlatu laiku nomas sistēmas tahdejabi atschībrās, tā brandvīna nomneekem wadajēja tīkai no krona pīrt brandvīnu weelās datās. Ar 1716. gadā fahkumu brandvīna dedšinaschana tīka no jauna atšīhta par brihwu ruhpnēzību, pēe kawu noboktus nehma no kubleem un gatāwa produkta. Kublūs mehrija gubernatori un fāreiwji pawaditi no muišneeku weeteekem, kuri wehlat dabuja „landrata“ wahrdū! Noboktus par kubleem nemot neubht ne-eewehroja, waj tee atrodās leetofchānā jeb ne, zaur to schēe nobokti prinzipā bija nepareisf. 1744. gadā nobokli no kubleem atzēhla, bet peh3 pēezem gadeem to atkal eewēda, pēe kam, lai nowehrstu netalšnību, nestrahbajofcho sawodu ihpāschneekem dewa atkauju eesneegt weetejat uštraudšibai pašinōjumu par sawodu slehšchānu.

No wehlatu waldneeku rihzibam schini leetā leelato weehrtigu ispatnās (Kēfējewa pīrmonōz ušāf ne 1755. g. ušfcho ušaju pamata brandvīna dedšinaschānu un pabrēdšchānu atwehleja pa leelafai datai teem muišneekem, kureem bija eerihotās brandvīna dedšinatāwas. Kruptschēem bija noleegts nobardotees ar stipru dšehreenu isgatāwofchānu; weenigi tas wineem bija atkauts: brandvīnu no dedšinatāwam pēegahdat kronim.

Saums laimēts spirta dšehreenu likumofchānā eestahjās Katrinas II. waldifchānās laikā. 1764. gadā kejsareene ezejla fewiškū komišju sem grafa Fērmora pēfībijas, lai nolahrtotu dšehreenu un fahls noboktus. Šchi komišija drih3 ween nobēidša sawus darbus, atšīhdama nomas weidu par wislabato. Tuhlin isnahja „brandvīna

dedšinaschānās ušawōs“, kas dšehreenu isgatāwofchānās privilegiju atstahja muišneekem ar nofajitumu, tā teem pašcheem brandvīns jāpēewēd kronim waj janobod nomneekem. Ar 1767. g. nomas sistēma tīka eewēsta wīfā walstī, isnemot Sibīriju, pēe kam nomas isdofchāna notika zaur torgu uš 4 gadeem. 1781. gadā neiigi pēefšch tam atwehrtām krona palatam tīka ušdōts turpmat nemt brandvīna sagatāwofchānu sawās rotās un to isgatāwot tahdā daudšumā, tā nomneeki pēeprafa.

Brandvīna pabrēdšchāna leelumā notika weenigi krona magastnā; pēefšch pabrēdšchānās mafafās datās pastahweja krona dšehreenu māhjas, no kurām leelafā data bija isnomatās. Nomneeki wareja brandvīnu eepīrti ari ahrpus krona palatās, tīkai tad tas bija janobod krona palatā ušglabat magastnās, no kurām isdewa peh3 wajadšibās; ar to jereja nowehrsti slepeni frogēschānu. Tātchū drih3 ween israhbījās, tā schai nomas sistēmai ir ari kaunās pufēs. Nomneeku tureto eestahfchū flaitis pēegauga neredētā daudšumā, nestatotees uš stingro atļiegumu bej waldbības atkauts tahdu atwehrti. Schuhpiba arween jo wairaf isplatījās un līh3 ar to auga eerednu kulofschāna. Tāpeh3 1817. gadā waldbība isdewa atkal jaunus likumus, kuri galwenatōs wilzeend3 bija schahdi: 1) dšehreenu noboktu jentrālā walde gubernās konzentrejas krona palatās; apīrātōs darbojas apīrātā walde, kura fahstahw no pahrluhla, prīstāwa un wīna palihgeem; 2) brandvīnu rašcho gan privatōs, gan krona sawodōs; 3) pabrēdšchāna leelumā noteel weenigi is krona magastnam un tīrgoneem isdod pret tuhlin famafšu; 4) latrā pīfējtā eetaifita weena „wedra bote“, is kuras pīrzejī brandvīnu war dabut pa wedreem; 5) pabrēdšchāna mafafās datās atkauta tīkai III. gildes tīrgotajēem, maspīfhoneem un semneekem; 6) weenai personai atwehlet3 turet ne wairaf tā diwās pahrdotāwas; 7) brandvīna zēna noteikta no krona; 8) par teehšam tīrgotees ar stipreem dšehreeneem noteikts fewiškts noboklis no 2—30 rbl., bej tam par latru wedri brandvīna nehma 5 kap. leelu nobokli.

Schim dšehreenu monopolam bija labās sekmes: finantšchū eenehnumi pawairojās no 53 līh3 69 1/2 milj. rbl. Tātchū ne finantšchū waldei ween zēhlās labumi, ne, ari schuhpiba eewehrojami mafastnās un attīhstījās dāschī ruhpnēzības jati. Bet ari schīs monopols nepastahweja ilgi. Eeredni pamafam palika fāwa amata nezeenigi un wairaf dšīnās peh3 personifkeem labumeem. Personās, kurām bija japahrstina monopols, pašchās uš sawu roku eetaifija nolīktāwas, kuras slepeni pabrēdēwa reibinoschus dšehreenu; wīnas pat uštūreja dšehreenu māhjas sem wīlctāwam wahrdēem un ar brandvīna dedšinatāwam stahweja nojēdīgā safarā. Tā tad leelīstī pawairojās brandvīna rašchofchāna un frogu flaitis, wairaf rašchoja un pabrēdēwa, bet nobokli kronim eēnahja famehrā daud3 mafaf. Tai laikā grafs Kankeins stipri karoja pret monopola tumšchajam pufēm. Wīnsch beid3ot pahrlēzīnāja finantšchū ministriju, tā nomas sistēma tomeh3 daud3 lahafa, uš tā tahds monopols. 1826. g. atkal nahja spēhla nomas sistēma un tīka eewēsta 1. septembrī 1827. g. Peh3 schēem likumeem pat3 kronis sagatāwofa brandvīnu pēefšchū latrā apgabala noteikā daudšumā, tā tā brandvīns famehrā ar latram apgabalam noteikto normu nomneekem bija jāeepēhrt no krona; tīkai

tani gadījumā, ja patehretaji brandvīnu pēeprafija par noteikto normu wairaf, nomneeki to wareja dabut ari pašchōs sawodōs.

Bet schi nomas sistēma nepaguwa atdšiwotees, tad jau wīnās pamatōs notika pahrgrošības. Pīrmtahrti nomneekem atkaut3a pīrti sawodōs waj pašcheem sagatāwot ne tīk ween to brandvīnu, kas pahrsneed3a no waldbības noteikto mehru, bet pat datu no schi noteiktā daudšuma. Dretahrt bija nolīkts 30 deenu garsch laiks pēefšch nehlahrtību pašinofchānās waldbībai un pašnotaji ušraugi terminu weh3 pagastnāja, zaur to nekreetni nomneeki — wehlu nahja sem teesam. Beid3ot weh3 nomneeki pēeprafija, lai aprobēschotu to trahteeru flaitu, kurd3s pahrdēwa nereibinoschus dšehreenu. Schēe nomneeki pašchi fāuzās par tautās tīkumības fargeem un peh3 wīnu domam tahbi trahteeri. Tur pahrdod nereibinoschus dšehreenu uš pēewēdot kaudis pēe lepnības, pēetēhjas, kas stipri stabdejoj tīkumībai.

(Eupmal wehl.)

**Pahrtifās beedribu normalstatuti.**

(Beigās.)

Beedribas leetu rehlini, pēkās isdalischāna un diwidēndu ismafafschāna.

§ 51. Beedribās darbības gads flaitas no 1. janwara līh3 1. janwarim. Par latru notejejušcho gadu walde fahstahda šīhu gada pahfškatu par beedribās darbību un wīnās isdewumu balānš, lai istu to3 pēefšchū fahrtigai beedru gada sapulzei pēefšchū zauruhfchofchānās un apstiprināschānās.

Pēefšchū e. Pa diwi nedēfam eepēefšchū pilnās gada sapulzes teel beedreem daritās pēe-ējamās beedribās (schnoru) grahmatās, ar wīšem rehlineem, dokumentēem un ziteem papīreem, kas atteezās uš rehlineem un balānšu.

§ 52. Rehlinōs wajaga atrastees it šīh3 sefoshām galwenatām nodatām: a) apgrošjuma un referwās kapitāla fahstahwōs; b) wispahreji eenehnumi un isdewumi tā atteezotees uš pahrtifās leetu sagatāwofchānu un pīrščchānu, tā ari pahrdofchānu wīfā tani laikā, par to rehlinu fahstahba; c) isdewumu rehlin3s par eerednu algam un ziteem waldeš ušturefchānās isdewumeem; d) rehlin3s par beedribās mantu un wīnās krahjumeem, e) rehlin3s par beedribās paradeem zītām personām un par beedribās prašjumeem no zitureenes; f) rehlin3s par pēnu un jaudejumeem un g) rehlin3s par flaidro pēnu un wīnās isdalischānu.

§ 53. Pēefšchū rehlinu un balānša zauruhfchofchānās pilnā sapulze eēzet jau uš gadu eepēefšchū rewīfšās komišju is trim waj wairaf beedribās lozēkēem, kas naw waldeš lozēkī un nestahw ari zītōs waldeš amatōs. Schi komišija fanahf wīfādā šīnā ne wehlat tā mehneft eepēefšchū nahfchās pilnās gada sapulzes un rewīde rehlinus un balānšu par notejejušcho gadu, wīfās grahmatās, rehlinus, dokumentus un zītus papīrus, tā ari waldeš un beedribās saru nodatu darbības fahrtību, tad tā zēl rehlinus un balānšu, līh3 ar sawu spreedumu, wispahrejai sapulzei pēefšchū, kura to3 galīgi ispēefsch. Schi komišjai teel dota teehšiba, tad wīna to atšīht par wajadšigu, waj atkal tad tai to ušdod pilnā sapulze, apluh3ot un rewīdet wīfu beepamatus, gandrih3 pret wīšem ziteem pēhtijumeem mums jāisfuras negatiwi.

wahrdēem runajot „debesene“. Mums usnahf grība jautat: kamdeh3? Nu, uš to jau bija atbilde: „Māhlonu daba ir grofīga un ari Laimas daba ir grofīga, nenoteikta“. Dāsch3 gan waruh3t te grībetu eebīst, tā ari weh3sch ir tahda pat gaisa parahdība, waj neberetu Laimu pataifst par wehja jumprawu waj mahti. Ari Jupis ir peh3 Lautenbacha domam māhloni — padēbēschī. Tā parahdās zēnšchānās wīfu it wīfu pahrmest uš debēšim, tur deewīnu pīrmatnejas māhjolīs. Bet tā gan mitologifšee deewīni nonahja semēs wīfū, tā gan māhloni stahjās etiškā safarā ar zilweku, uš to mums nedod falh3dšīnataji it nelahdās pēeteelofchās atbīdes. Wīni domā, tā pīrmatneja augstafā mitologifšas forma iswehrtās, pēenendama semaku rāsturu un tā no gaisa un debēšs deewībam zēhlās semēs deewības.

Par pēerahdījumu nem Greeku mitologiju. Zei3s efof debēfu welwe, ar laiku schīs abstraktāis jēhdšēens iswehrtēes un nonahjis semēs wīfū, bet tā? to newēens nepastahdeo. Pēe tahdēem pat ušfateem turās Lautenbachs. Mannhardta „Sonnenmythen“ ir atstahjuschi uš wīnu tahdu eespaidu, tā tas atrodās pilnigi wīnu warā. Nestatotees uš to, tā no septīndēmitajēem gadeem pēhtijumi par mitologiju, attīhstību un dabu ir nehmušchi pawīfām zitu wīfseenu, nestatotees uš to, tā pat3 Mannhardts 1876. gadā pahrgahja stingri noteikti antropologu lehgeri, nokritīfēdam3 sawu agrako pēhtifchānās metodi, tad tomeh3 nestatotees uš schō wīfu, Lautenbachs turās pēe teem pašcheem wežu wezajēem ušfateem. Duh3, sinams, ari Mannhardta faules teikās dāsch3 lab3s todōis eefšchā, bet dāsch3 lab3s tas buh3 ja-atschītr, janofschīro. Tamdeh3 it fawadi atrast jaunafajōs pēhtijumōs ušfatus, no kureem finatne jau sen atēufēš. Pa datai meh3 to isflaidrotum ar jaunafās mitologifšās literatūras nepāhšchānu.

Ari Amīna Ušīnšchū pamatojas uš wezajēem ušfateem, famehr puh3s dabun jau zītadu isflaidrojumu. Puh3i mahzītajās Amīnšchū atrod fetīschifma pēhdās. Schēh3 tīk, tā Amīnšchū aprobēschojās ar ihfu pēefšimi, neprahdīdam3

un neišflaidrodams, tā pēenahlas, puh3i no schā stahwolka un fawadās beigās atstahj muh3 schaubās, tā meh3 galu galā nefinam, to domat.

Tad weh3 waretu pēemīnet Bielensteina „Deewa dehslus“. Te pēhtneeks eet deefgan apdomigi pēe darba un nehweh3r wīš, tā to redējam pēe Lautenbacha, uš latrā Mannhardta wahrdā. Wīnsch apšwer Mannhardta domās, isturas pret wīnām kritīfki un nahf beid3ot pēe deefgan apmeerinoschēem panahfumeem, tas leelas pa datai pahrwajēis schai fawā pēhtijumā meteorologifšo pēhtifchānās metodi. Waruh3t tā maldamees, bet falh3dšīnot wīna pēhdejo darbu ar wīna 1891. g. klajā laistō rakstu „Par Latweeschū pašajīnam“, mums jādomā, tā pēe Bielensteina manams progrefš. Sawās pašajīnās wīnsch atrodās Gubernatīfa warā tīpat leelā meh3rā, tā Lautenbachs Mannhardta warā. Bielensteins atrod Gubernatīfa domās par „evident erwīesen“. Mums rahdās, tā no tam newaram ne runat. Bielensteinam naw te nelahda pamata, wīš atkarajas no fantāfijas.

Pēemehra deht nemšim pašajīnu: Lapsa un gailis. Lapsa nonahf lah3dās mahjās un fāfa gailim, kurefch fehd latā: „Labriht, lāimīn, nah3 semē, fleh3gām meeru, jo wīš dšīhwneeki ir tagad noslehguschī draudšību.“ Bet gailis, issteepis taklu, flatas. „Ko tu tur reb3?“ lapsa jautā. „Es redsu funi nahfam“, gailis atbīd. Te ari tuh3it lapsa dodas meh3chā eefšchā. Meteorologs rauga pašajīnu pahrwēhrt pēe debēšs welwes, tas reb3 wīnā mitologifšku dramu. Peh3 Gubernatīfa un tā flad ari peh3 Bielensteina domam gailis ir faules simbols, gailis tā tad aistrenz lapsu, tumšību, treh3stū. Saule nahf tā ušwaretāja, wīna nekriht nakt3 tumšaj par upuri, bet parahdās no rīhta atkal wīfā fawā spofchumā.

Weenigāis antropologs ir Kaspārsons, kas ari nostahjēes uš pašchā lahjam; Latweeschū mitologifšas pēhtijumus zauri luh3ojot, meh3 tīk pēe wīna ušgahjām finatnīfšus

pamatus, gandrih3 pret wīšem ziteem pēhtijumeem mums jāisfuras negatiwi.

Meh3 waram tīk wīfā isfuma eepāh3bētes ar Latweeschū mitologifšas attīhstību, sefodami no pīrmbīh3gta, no weentahfšchālā fahkuma, un ja ari wehlatu atrodām mitologifšas pēhdās māhlonōs, tad tas ir gara attīhstības rezultāts. Sahdāmi no māhstoneem meh3 nēla neišflaidrojām, meh3 nepeerahdam, tā nonahja gaisa deewības semēs wīfū un te pēenehma zilweku weidu. Pat tahdu tautu deewības, kuras teel identīfjētas ar fauli waj debēš, ir ušwīrīfšchās pamafam no semēs augšchā. Kīneeschū debēš, Egiptēeschū un Peruaneeschū faules kults naw nelas pīrmatnejs, bet wīš ir attīhstījēes no dweh3etu kulta. Pat tahds pēhtneeks, tā Schantapie de la Soffe (Chantapie de la Saussaye), kuream newar nelahdā šīnā pahrmest, tā tas līzīs aifrautees no antropologifšās strahwas, fāfa fawās „Religionsgeschichte“ 53. lap. p.: „Pēe dabās pēeluhdšējem ir gruh3i pateikt, kas ir ihstāis pēeluh3schānās pēefšchmets. Waj tas ir materiēlais pēefšchmets pat3 par sewi, waj gars, kas tur eefšchā mahjo, waj deewifschā wara, kas tur parahdās.“ Bet fawā tah3afā pēhtijumā wīnsch aifrahda uš domu nepareifšību, tā Zei3s un tā ari zītās deewības jamellejot pašchā fahkumā augšchā pēe debēšim. Egiptēeschū Rah ari naw bijis faules deewš, bet laifam telot, ir tīk pamafam eeguwīs sawu tagadejo stahwolki un tad schīs stahwolīs ir bijis tīk drofch3, tā pēhtneeki ir domajuschī, tā wīnsch no muh3schigeem laiteem ir bijis fāifstis ar fauli.

Za nu meh3 isferam lahdu māfūminu no pašchā wīdus waj beigām, tad meh3 nefinam ar to to eefahf, mums grībot negribot jādod nepareis3 isflaidrojums, meh3 ešam tad spēstī pīrmatnejam tautām pēefschkirt tahdās domas un juhtas, lahdu wīnām nemaj naw. Meh3 tad runajām augstus wahrdus par zēhleem pēefschmeteem, par kureem meh3 pašchi ne-ēšam nēfa fāpratuschī. Meteorologifšās strahwas pēefriteji atrodās pilnigi tahdā stahwolki,

drības mantību un valdes darbību gada laikā, kā arī iedevumus preekšč mantas ušlabošanas un wispahre ispehtit wisu to, kas wajažsigs, lai waretu spreek zil deriga, waj ihstā laikā darita un eenešiga bija waldes darbība un isdaritee isdevumi, kā arī wispahrejas tirdsneezislas operajijas.

Waldei javeizina wiseem lihdsekteem ņhi ušdevuma ispidišchana. Preekšč eepreekščejās žauruhšošchanas teel želti ņhi žomissjai preekščā nahšošchā gada budščets un darbības plāns, kuru žomissja teel lihdž ar sawu spreedumu preekščā pilnai ņapulžei. Wef tam wehl žomissjai teesība, tad ta to eestata par wajažsigu, pweepaht waldei, lai ta ņasauž ahrēhbreteju pilnu ņapulži (§ 28).

**P e e s i h m e.** Beedribas leetas war rewidet arī uš weetejā gubernatora pawešli, kad tam peenahł wehšis, ta beedribā nehahrtības waj statutu pahrlahpščanas.

§ 54. Gada pahrlatu un balansi, pehž tam kad tee no pilnās ņapulžes apstiprinati, pweepubta trijās eksemplārās eesčleetu ministrijās ņaimneezības departamentam un weetejam gubernatoram. Wef tam, pehž pilnās ņapulžes wehleschanas, to war nodrukāt arī periodisās laikraštīs.

§ 55. Kad rehkini no pilnās ņapulžes apstiprinati, no ņšaidrās peņas, t. i. tās sumas, kas atleek pehž wisu isdevumu un ņaudejumu ņegščanas, atstaita ne mašat kā 10 prož. rezerwās kapitālā un it leelu sumu tā diwidendu par dalības ņihmem, ta uš laura dalības ņihmes rubta nahł ne wairat kā 10 prož. par gadu. Atliktuše ņuma, tad i tās isdoti waldes ložkeem ņinami proženti kā atlihdšiba, t. i. ja pilnā ņapulže to tā nolehmufe (§ 41) — atliktuše ņuma teel isdalita beedru starpā pehž laura eepirkumu leeluma.

**P e e s i h m e 1.** Pilnai ņapulžei teesība isleetot datu no peņas preekšč beedribas ložkeem dērižem noluskeem.

**P e e s i h m e 2.** Kad rezerwās kapitāls ņasneedš dalības ņihmju kapitāla augstumu, tad peņas prožentu atšajtiščana ņhini kapitālā war uš pilnās ņapulžes lehmumu tikt arī nobeigta. Atšaitiščana ņahlas atkal, kad data no rezerwās kapitāla isčhreta.

**P e e s i h m e 3.** Diwidendu aprehšina tikai par pilnām dalības ņihmem un pilneem mehnešchem.

**P e e s i h m e 4.** Kapeiktu dalās no beedreem isčhodamā diwidenda pweepaita rezerwās kapitālam.

§ 56. Diwidendu isčhod triju mehnešču laikā pehž gada rehkini apstipriņščanas no pilnās ņapulžes.

§ 57. Diwidendu war uš ihpaščneeta wehleschanas atšahł kašē dehl jaunu dalības ņihmju eeguščanas. Diwidendu, kuruš neteel augščejiā § minētā laikā nonemšs, ušstata par preekšč jaunam wariu žomem ušpahr.

**P e e s i h m e.** Kad beedra dalības ņihmju naudas ņuma ņasneegufe pehž § 14 no pilnās ņapulžes noteikto augstumu, par pahrejo kašē atšahłto naudu prožentus neaprehšina.

Beedribas ņihhdus leetu ismelleščana, atbildiba un beedribas darbības nobeigščana.

§ 58. Wisas ņihhdus leetas, kas atteežas uš beedribas darbību un žetas beedru starpā, waj starp beedreem un waldes ložkeem, kā arī ņihhdus starp waldes ložkeem un žiteem beedribas amatās eewehleteem un priwatpersonam,

teel isčhirti waj nu pilnā ņapulžē, kad abas puses ar to meera, waj arī wispahreja teesas žeta.

§ 59. Beedribas atbildiba aprobesčojas ar winai peederigu kuslamu un nekuslamu mantu un kapitāleem.

§ 60. Kad rehkini ušlehdšot kaut kašda neparedžeta apstahłka dehl rastoš istruchums, tad to papildina is referwas kapitāla un ja ta nebuhtu deesgan, tad — is apgrošamā kapitāla (beedru dalību ņihmem). Tahdejadi lauru dalības ņihmi pamasiņot, wajažsigs teem beedreem, kureem neisnahł wairs neweenas pilnās dalību ņihmes, pweepaht istruchušoščo naudu katreis no pilnās ņapulžes noteiktā laikā.

§ 61. Beedribas pahrlahpščanas laikā naw noteikts. Kad leetas nehunščas tahda wirseenu, ta beedribas ņehgščana teel eestaita par nepezeesčhamu, tad winas darbību nobeids uš pilnās ņapulžes nolehmuma diwās ahrēhbretejas ņapulžes, ja ņarplaiķā starp pirmo un otro ņapulži naw nowehrsiti beedribas ņehgščanas eemešsi.

**P e e s i h m e.** Kad beedriba newšahł sawu darbību gada laikā pehž no dibinatažem dabutās atwehles, tad ta teel ušstaita par nenodibinatažes.

§ 62. Beedribai sawu gaitu beidsot pilnā ņapulže eewehł is sawa wiđus ne mašat kā trijās personas lihdwajijas žomissjai un nosala beedribas lihdwajijas lahtribu. Šhi žomissja peenem wisas leetas no waldes. Lihdwatori ņasauž žaur pawešiem un ņudinajumeem beedribas kreditorus, ņper fokus, lai waretu wineem wisu atdot, realise beedribas mantu, islihdž, ja war, meera ar žitam personam taitis robeschās un uš ta pamatā, kā to pilnā ņapulže nolehmufe. Sumas paradu deweju ņamašai, kā arī nauda, kas wajažsiga ņihhdigu prašjumum pilnai ņamašai, teel no lihdwatoreem nogulditas weenā no walšis kredit-eestahdem; lihdž tam laikam newar ņahł atmašat beedri dalības un žitu naudu is atliktušās mantības. Par sawu darbību lihdwatori ņasneedš ņapulži no winas noteiktā laikā ņinas un beš tam, lihdwajiju nobeidsot ņahda preekščā wispahreju ņawas darbības pahrlatu un rehkini.

§ 63. Kad pilnā ņapulže lihdwajijas rehkiniš (§ 62) apstiprinajufe, tad beedreem atmašā winu dalību ņihmju naudu lihdž ar peenahłoščo diwidendu un premiju, jeb atkal atwehł ņinamu datu, ja žehlusčees ņaudejumi (§ 60); atliktuše maņa, ja tahda atleek, teel isleetota uš pilnās ņapulžes lehmuma labdarigeem mehreem, ja gubernators ņeho lehmumu apstiprina; ja gubernators naw meera, tad ņhi žautajuma gati ga isčhirtiščana teel lihta preekščā eesčleetu ministrim.

§ 64. Kā lihdwajiju ņahłot, tad lihdwatori leetu ņinamu eesčleetu ministrim žaur weetejo gubernatoru, beš tam teel arī isšinots laikraštīs, kā beedru, tā arī wisu žitu personu dehl, kureem buhtu gar beedribu kašda nebuht interese.

§ 65. Kad gubernatori beš wineem pweepširtās teesības (321. un 863. p. II. datas 1892. isčodo walšisliktumu) ņehgt beedribas, atronot winās to nebuht preteju walšis lahtribai, wispahrejai droščibai un tiktumibai, atraštu par wajažsigu ņehgt beedribu žitu eemešlu dehl, tad wisch žet to preekščā eesčleetu ministrim.

**P e e s i h m e.** Kad beedriba teel ņehgta žaur gubernatora pawešli, tad no wina atlaras noteikt laiku un

lahtribu, kad ņasauž wispahreja ņapulže, waj atkal pahšam iswehlet no beedru pulka žomissju preekšč beedribas leetu lihdweschanas.

**No eekščjemes.**

a) **Waldbibas leetas.**

**Widjemes** gubernas ņabritu inspektors Lamatins eezelts par Sedležas gubernas ņabritu inspektoru. (R. G. A.)

**Riģas** apgabala teesā par prištawu eezelts tās pahšas teesās sekretāra palihģs Krasnanšis. (R. G. A.)

**Kurjeme** par wežalo ņabritu inspektoru eezelts tagadejais ņabritu inspektors Zwerners. (R. G. A.)

**Kuldigas** aprinkta preekščneekš, walššpadoņneekš barons ņon Kļopmans, ņimibas dehl uš pahša luhgumu atlaišs no amata. (R. G. A.)

**Žukšies** aprinkta preekščneekš Stomilowš uš pahša luhgumu atlaišs no amata. (R. G. A.)

**Žaunelgawas-Žukšies** meerteesnešču ņapulžes preekščehdetajš Smirnowš, kā „R. G. A.“ ņino, eezelts par Suwallas gubernas 2. apgabala meerteesnešču ņapulžes preekščehdetaju.

b) **Baltijas notikumi.**

**Fabrikas ņrahdneekem** žanem pases, kad tee ņrahda arī taitis ņabritās, kuras atrodas winu pagajšu robeschās. Lihdž ņhim ņhis nožajijums ņihmejas Widjeme tikai uš Riģas pilsehtu, bet tagad tas isplatits arī uš Riģas, Walmeeras, Kurjemas, Beromas, Pernawas, Wiłandes un Sahmu ņalas aprinteem lihdž ar wišām pilsehtam, t. i. uš wisu Widjemes gubernu, isņemot Žehsu un Walsas aprintus.

**Žehsu laukšaimneezības isšahde** (28., 29. un 30. jūnijā) bija ņehogad ihsti kupla. Ari ar isšahbito preekščmetu pahrdošchānu weizees reti labi. Kā mums isšahdes žomiteja ņino, tad ta pahrepehjuše lihdšihnejo gadu panahłumus. Žaur pahrdošchānu eenešis: no lopeem — 18,420 rbf. 10 kap., no baščadeem mahrtihpneezības un ņporta preekščmeteem — 1227 rbf. Konsuma beedriba „Selbsthilfe“ (Paščpalihdšioa) apgrošufe ap 30,000 rbf. Par pahrdotām mašchinām wehl truhšti ņino.

Godalgas par isšahbiteem preekščmeteem starp žiteem eeguwošči ņehošhi mašgruntneeki, mašgruntneezes, amatneeki u. t. t.:

**Darba sirgu nodakā:**

**Ženis Paeglis**, Wežates Kačrtli pušmščiš, par ņehwi „Mašča“ — II. godalgu, ekonomišās beedribas bronša wežoku un no Widjemes muššneezības — 10 rbf.; — 10 rbf.; par ehrešit „Žarit“ — III. godalgu, eesčleetu Widjemes ņabeedribas diplomu un 15 rbf.

**Žahnis Lamsters**, Ungurpils Rišču mahjās, par ņehwi „Marla“ — III. godalgu, Deew-Widj. ņabeedribas atšinības diplomu un no Widj. muššneezības — 10 rbf.; par kumelu „Prinziš“ — 10 rbf.

**Žahnis Balodis**, Žehsu mahjajata muššas Kauku mahjās, par ņehwi „Mašča“ — 25 rbf. no walšis ņehwizās pahriwaldes; par ņehwi „Margo“ — 30 rbf. no walšis ņehwn. pahriw.

**Peter Žahneekš**, Kofas Sačtanu mahjās, par ņehwi „Iše“ — II. godalgu, walšis ņehwn. pahriw. bronša medatu; par weenu kumetu — 10 rbf. leelu naudas premiju.

wini neisčhrti priwatnežatos elementus no wehlatās atihštības pahahpem.

Apstatišim ihsumā ušstatus par žilwešu dwehšeli, kuri ir gandrīš weenadi peei wisām tautam. Pēe ņematajam tautam mehš waram žoli pa ņolim ņehot dwehšeles žehdeena atihštibai, kā wina no materiēlas buhtes pahreem imma-terielā. Dwehšele ir ņahłumā tas patš, kas dwasča. Dwasča ir tuwa rada dwehšelei. Kad žilweš dwasčo, tad wisch wehl dšihwš, bet tihlihdž tas beidšis dwasčot, te arī eestahjas nahwe. Pēe mahjajata Stendera wehl atrodam dwehšeli wiłkt. Greeku πνευμα (pneuma) un Latinu anima airahda uš to pahču.

Žilweta dwehšele peemihł ņiltajās ņirdš ašniš, kad ašniš iskupejuščas, kad kuhpošče garaini ir ņohžlusčees gatiš, tad arī beidšama dšihwiba ir no winām projam. Tā mehš dabujam preekšč žilweta dwehšeles wehl weenu žehdeenu — g a r s.

Garš ir tuwa rada garaineem, ņahłumā apšihne to pahču, to dwehšele, til wehlat tas iswehščas par dwehšeles nošahłumu pehž nahwes, tad wina lihdšinajas kā miglai waj garaineem.

Žilwešam meegā gutot, dwehšele atšohrtas un meesās un ņlejo aplahrt, žaur to žetas ņapni, kašdas weelas dwehšele apštaigā, tās žilweš redš ņapni, ņapni ir reala parahdiba, tamdehl arī ņen miruščus ņapni redšedams, žilweš tiž, ka wini apmelle dšihwš, winau gari parahdas dšihwajeem ņapni. Dabas žilweš tiž, ka nomiručā dwehšeles ir teesčham pēe wina nahłušchās un ar winu runajuschās. Dwehšele winam ir tahda pat materiēla buhte, kā meesā, til daudš ņmalakā. (Deen. Lap. Etn. 1892.)

Dwehšele war žilwešu atšahł dahčadu dšihwneetu weidā; Indijā dwehšele atšahł žilwešu isčuhščas weidā un Negeri tura ehnu par kašdu no ņawām dwehšelem, wini pahreležinati, ka miruščeeem naw ehnas. Ari pēe mušfu ņentšchem — Latweeščeeem, dwehšele warejuše atšahł žilwešu dahčadu dšihwneetu weidā, gan balošča, gan peles

isłtātā dwehšele atšahłufe meesu, uš to leelas airahdam arī dšeesmina: „Kur tu teži meega pele?“ Tihlihdž žilwešam miršot dwehšele atšahłufe meesu, te arī wajažsejis taitš logu waka, kur dwehšelei isheet. „Deen. Lap. Etn. peelikumā“ un Lerča-Buščalajša pasatās mehš ušejam daudš tahdu peemehru. Un tautiškolu inspektora Bribu-šemeela krahumā atrodamee „mahtes wahrdi“ leelas arī airahdam uš tahdeem pat ušstateem. Mahti ņauž tur par peliti, kuru lihdž nahłt pa kalneem un lejām un ņehštees ņawā weetina, winaš mitelšis ir ašini wiđi, tāpat dwehšele mihl ašinis, ašinis ir mihsatā dwehšeles bariba.

Dabas žilweš, ņtati damees uš nahwes parahdibām, nešnadams neka no žilweta ņsiologijas, nodreb un mehgina winas isłtādrot žaur kauneem žilwešeeem waj gareem, jo tā gan žitadi žilweš waretu mirt! Tā Karibi atšahł ņawus ņlimneekš, baibidamees no ņaunā gara, kas winās atrodas. Austrumu-Afritas eedšihwotaji atrodas pahlah-wigās bailes no nahwes. Profesors Waigš ņahłta, ka Kafferi atwahnajot wisu ņawu nelaimi no nomiručā brahka. Ir it dabiski baibitees no wina, jo pehž priwat-nejeem ušstateem wisch ņaudeja ņawu dšihwibu žaur kaunu garu un tamdehl tas arī atreehjas. Liwingstons ņahłta, ka kašds Negeris ņuhdejees par galwas ņahpem, ņeidams: „Manš nelaiķa tehwš mani tagad isbar, es žuhtu wina ņehhtu ņawā galwā.“ Un tad tas gahjis upuret, ņameerinat ņawā tehwā garu.

Lai gan gari war buht ņawejeem, ja tos neašmirtli un teem seedo, palihdšigi, tad tomeht pret ņweešchem wini isłtars naidigi un naw nekad drošči ar wineem ņahtees turā ņahrdā, ir lahal kā wini ušstretos tahłumā. Tamdehl atrodam pēe daudš tautam garu isdšihšchānu, kad winau ir peewaitrojees leels pulks, tad trenž winus projam žuhā. Pirmās žilweta kuhpes ir dabut winus prem no kalla. Kad lihti airweh uš tapeem, tad isłtawta isłtabu un isłej spaini ušdrens lihtim patal, lai tas neatgreestos atpatak. Wangkofā isłsen garus un tad apšteeji ap pilsehtu ņwehtitu

pawebeenu, kura ušdevums ir ne-eelaiš garus atpatak. Un Latweešhi leel Žahnu nalti ņem ņakta ņehgščāna dahščus un isłapti, lai raganas netiktu govju stali. Drihwšemeela „raganu wahrdšs“ atrodam:

Štreen ragana ņehlehtu gatiš,  
Manā ņehā ne-čestreeš!  
Manā ņehā dšeskeem kalta,  
Išłaptem ņpahres želtas,  
Išłaptem ņpahres želtas,  
Adatam žumti žumti,  
Išłaptem nožagreestš,  
Adatam nožadurti.

Un Petersona ņakrahtee materiēli par putnu dšihšchānu mums rahda tos pahšus ušstatus par kaunajeem gareem, kašdus atrodam pēe Žibšhi ņalu apdšihwotajeem waj Wang-tokas eedšihwotajeem. Pa Uščawas žuhemali ešot 20—30 gadus atpatak leeldeenas rihtā gahjusčhi uš pašatnu mehšā-putnu dšihł, pēe kam dšeeadajufchi:

Wiłki, lahtšhi Wahžjeme, ņehwwo, ņehwwo,  
Šihłi pumi Kurjeme, liho, liho!  
Mehš putniņus nodšimufchi,  
Wiłki, lahtšhi Wahžjeme!  
Dar, bahtinu, liho ņehwu  
Wisapahrtē žuhemalā,  
Lai newar laumas melta  
Kurjeme ņehgelet.

Un to gan wiš ņehādhi gari newareja padarit. Wini wareja apšahdet laukus, wini wareja ņaitet lopineem, it ihpaščhi daudš bija žajeesč gotinām, kuras dahču labu nalti bija isłlauktas, kuras leetuweis bija nojahjis it ņlapjas. Bet waj tad lopi ween žeta? Žilweš nebija ne aumirtli droščs no ušbahšgajeem gareem. Te arī winau jahša un moģija leetuweis, te winam pēektās dahčadas ņimibas un ņiktumi. Tee wiš bija garu darbi, pat gari pahči un meh tahdas reišes žilweta mahjās weetu. Drudšis un nehriš parahdas kā ihpaščas buhtes, kuras nomahž žilwešu.

(Euzpal wehl.)

Andrejs Purenš, Jaun-Beebalgas Kalna-Barinu māhjas, par lehwī „Mafcha“ — II. godalgu, walšs lehw. pahrw. bronfa med.

Gustavs Solinaš, Kirbišū Loschanu māhjas, par ehreli „Teret“ — II. godalgu, ekonomiflas sojetates bronfa medatu un 15 rbl. no Wids. mufšneezibas; par lehwī „Polly“ — 50 rbl. no walšs lehw. pahrw.

Peters Tormanš, Jaun-Burineku Dufuru māhjas, par lehwī „Mira“ — 25 rbl. no walšs lehw. pahrw.

Mahrzjs Miška, Weifmanu Jaun-Kalna Betu māhjas, par lehwī — 15 rbl. no Wids. mufšneezibas.

Jahnis Sarinaš, Mihtites Diferu māhjas, par lehwī „Minka“ — 15 rbl. no Wids. mufšn.

Jahnis Tormanš, Burtneku Schutes māhjas, par lehwī „Zebra“ — 15 rbl. no Wids. mufšn.

G. Apfīts, Wez-Ates Strašdianu māhjas par ehreli „Argo“ — 15 rbl. no Wids. mufšn.

Woldemars Wičmans, Puifchurgas Jurātu pusmufšā, par ehreli „Miška“ — 15 rbl. no Wids. mufšn.

Peters Laursons, Wez-Brengutu Strekeru māhjas, par ehreli „Harry“ — 15 rbl. no Wids. mufšn.

K. Rigenš, Wilsenē, par lehwem „Befs“ un „Dīs“ — II. godalgu, bronfa med.

Peters Nilmans, Jaun-Ates Wez-Bištū māhjas, par kumetu „Holly“ — 25 rbl. no walšs lehw. pahrw.

Peters Stapanš, Namtas Augstkalnesču māhjas, par kumetu „Milda“ — 20 rbl. no walšs lehw. pahrw.

Peters Janšons, Kofmufšas Nauzes māhjas, par kumetu „Stella“ — 15 rbl. no walšs lehw. pahrw.

Jehkabs Dseguse, Rahmutu Leelmanu māhjas, par kumetu „Woronita“ — 10 rbl. no Wids. mufšn.

Jahnis Bergmans, Kofmufšas Beitu māhjas, par kumetu „Wanda“ — 10 rbl. no Wids. mufšn.

Jahnis Weinbergs, Turaidas Bramaņu māhjas, par kumetu „Zurta“ — 10 rbl. no Wids. mufšn.

Walšs lehw. nīzās budiščanu fewisčā nodakā:

Karlis Sakits, Waktā, par ehreleem „Germanu“ un „Platoš“ — walšs lehw. dipl.

Leellopu nodakā:

G. Brošče, Kneebitu Keweefču māhjas, par 1 wehrā un 4 gowim — III. godalgu, atfin. dipl. un 15 r.; par gowi „Eša“ — 3 rbl.

Leene Baugis, Blufu mufšas Kahrliņu māhjas, par gowim — II. godalgu, bronfa med. un 30 rbl.; par „Lindu“ — 10 rbl. un par „Bella“ 3 rbl.

Jahnis Grištis, Jurgu mufšas Lejas-Kreitu māhjas, par gowju puljinu — III. godalgu, atfin. dipl. un 20 rbl.

Marija Sakaškalns, Rahmutu Stilbenu māhjas, par gowju puljinu — III. godalgu, atfin. dipl. un 20 rbl.

Jahnis Linars, Dubiņstas Gaidenu māhjas, par „Tresčatu“ — 10 rbl.

J. Paukulis, Krona Mahršnena mufšā, par gowju puljinu — 10 rbl.

Mihle Pruhšis, Rahmutu Stilbenu māhjas, par „Zematu“ — 10 rbl.

Anna Peterson, Kalna mufšas Labšču māhjas, par „Mandu“ — 10 rbl.

Elisa Eizen, Preefutu Maš-Eizenš, par „Sihli“ — 10 rbl.

Jahnis Baltiņš, Drobusču kegelnīzā, par „Mandatu“ — 10 rbl.

Marija Kurmits, Zefšu pils Raudawitēs, par „Zekulu“ — 6 rbl.

Frijis Behrins, Ungurmufšas Kenzēs, par gowi „Zinna“ 6 rbl. un par wehrā „Wanta“ — 6 rbl.

J. Šhironš, Leimannu Jaunšemjēs, par wehrā „Otto“ — 5 rbl.

Kristine Keegals, Leepas mufšas Keegalš, par „Seedatu“ — 3 rbl.

Mahrzjs Rudšits, Zefšu pils Kalna-Beeftēs, par „Bihni“ — 3 rbl.

Aitu nodakā:

Eduards Drike, Rahmutu Krasinu pusmufšā, par baltu aitū — II. godalgu, diplomu.

Zuhlu nodakā:

Karlis Klekers, Rubenē, par Zorščiras kuli — II. godalgu, bronfa med.

Kaufšmīneezibas maščinu un rihtu nodakā:

Otto Baltiņš, Rubenē, par ar rolam bēnamu linu mihtifšanas maščinu — atfin. dipl.

Karlis Neulands, Bahnušču Kreewinu pusmufšā, par 2 glihtu pagatawotām un lehtām (42 rbl.) labības tihriščanas maščinām — atfin. dipl.

Reuters, maščinu buhwetajš Duhterš (pee Zehšim), par 5 firgu spehta suta lutamu maščinu, tā eefšemes ištahdajumu, pee tura mehginatš išeetot jaunatš no-wehrojumuš, tā ari par kuhdras palaišču ištawoščanas maščinu „Wiltu“ — išeelnīzās spreedumu „eewehribas zeenigi“. Kutamā maščina malfā 800 rbl. un kuhdras maščina — 90 rbl.

J. Paukula, Mahršnenu mufšā ištahditee lini išeelnīzās spreedumu „eewehribas zeenigi“.

Mahrhupneezibas nodakā eeguwa atfinības diplomus:

Anna Neuland, Laurupe, par iščuwumeem.

Anna Kasaš, Klawalna Rosalš, par audumeem.

Emilija Kasaš, Klawalna Rosalš, par audumeem.

Emilija Burtin, Zempes Bagalš, par audumeem.

Lilli Šamidtose, Cerikš, par tamborejumeem.

Sur. Grufna, Wez-Kalšnawas Mišanš, par krahfoteem audumeem.

Ede Dšhin, Wez-Beebalgas Naurenš, par audumeem.

Alwina Deffne, Rigā, par iščuwumeem.

Erna Held, Rigā, par krahfojumeem atlašā.

Al. Glaudan, Zehšis, par abijumeem.

G. Hlsteinose, Zehšis, par iščuhtu fišda deki.

Augusts Julla, Mufšnē, par glešnojumeem.

Dahrte Furfchewiž, Rigā, par lahju fišditaju.

Beš tam wehl išeelnīzās atfinības dahwanas:

Emma Werner, Waidawas Denderš, par audumeem un wehpumeem.

Marija Paeglit, Preefules Raugulš, par audumeem.

Kristine Blumenthal, Jaun-Bištās Dšhupu māhjas, par audumeem.

Alwine Wihtol, Rubenē, par aditu gultas fegu.

Anna Snote, Burtneku Keel-Beiwēs, par wadmalu.

Marija Rudšit, Mengeles Alinu māhjas, par galda fegu.

Ede Maškawitš, Wez-Beebalgas Jaun-Grewerš, par linu diweekeem un linu dšju.

Kristine Keegal, Leepu mufšas Keegalš, par gultas fegu.

J. Jaunit, Weetahwas-Ddšeenā, par dšju.

Juhle Libert, Klawalna Uhdros, par wadmalu.

Kaleju darbu nodakā:

Jahnis Putniņš, Namtas Maš-Dufulš, par labeem un lehteem zirwojem — II. godalgu, bronfa med.

Peters Antons, Podsemē, par ratu ašm — II. godalgu, bronfa med.

K. Platais, Nehtenas Buninu māhjas, par welošpedu — II. godalgu, bronfa med.

Karlis Wolmans, Zehšis, par panafinatu lomotobili — II. godalgu, bronfa med.

J. Webers, meščlungs Zehšis, par weeglu un uhdeni žurnelateju sahbaku ištawoščanu — III. godalgu, diplomu.

Krimuldas draudšes bijuščais mahžitajš Wilhelmš Walters, tā „D. Btg.“ fino, 28. jūnijā nomiriš fawā mufšā „Rafino“ (Pleštawas gubernā). Nelaiķis aifšneebis 72 gadi leelu wezumu. Krimuldā winšč par mahžitaju sabištis no 1860.—1890. gadam.

No Laudonas. Swehtdeen, 29. jūnijā fčejeenes luteranu kapššwiteja lapšehtas fwehtifus. Šcho rindinu rakstifajš redjeja gauščī raudam lahdu feewinu, tura raudidama ištahstija, tā no winas radu — Biewentalu familijas kapa fchinis deenās nošagis weens dšels trufš. Pateefšam reta un pahrašt nejtihwezija sahbstiba!

Maš-Salazas Jaun-Kaufšas māhjas Bidšemes gubernatorš atwehšlejš Zefšu pilsonim Reinwaldam eerihot wehja dšinawas. (W. G. A.)

kaufču baram peedatoteš, gulbinaja uš pehdejo dufu brachfus Peteri un Jahni Muhrneekus, tas fchaufšaligā lahētā beiguščī fawu mušču. Abi nelaiķi ištahdaja fchejeenes fabrikā topā ar lahdu žitu W. pee katlu turinaščanas.

26. jūnija rihtā brachf Muhrneek, tā jau weenmehre pehž wajadšības, bij' eelhdufuščī atdšinatā katlā pa wirfejo fchawro žaurumu, deht katla tihriščanas. Gandrihš katlu ištihrijuščī, wini dewuščī M—am finu ar lahdu žitu ištahdneeku, tas topā ar wineem katlu tihrištis, lai katlā eelaišč drufstu aufsta uhdens. Bet aufstā uhdens weetā wini fagaidija fawu nahwi — karstafos tw aifus.

Preefmitgās nahwes baitēs un ištamifšchana abi peesteiģufchees pee žaurumu. Jaunafais teiģis uš wezalo: „Brachf, tew ir feewa un behni, leen tu pirmais, es miršču!“

Aif leela apstulbuma wini nepašpehja ahtri ahtrā ištahsti. Klacht peesteiģufchees ištawoščī wišpirms wezalo, tad breefmigi nopluzinatō jaunatō brachf. Pehdejais deenu pehž nelaimēs, leelas mofas žesdams, nomiriš. Wezalam brachlim wehl bija lemtš, ihšu laizinu igat dšihwot. Leetas ištawoščana ušahfta. (W. W.)

Dšihwotku nodokļa leeluma finā Kreewijas pilšehtas, tā finams, sadalltas klafēs. Šcho pawifam š klafu jaunū fawafšu nupat ištudina „Wald. Wehstn.“

Ifta redjams, ta pee I. klafes peeder itai abas galwas pilšehtas; pee II. klafes pilšehtam peeder: Warščawa, Wina, Rihewa, Miščinewa, Kronščtate, Ddšefa, Rostowa pee Dona, Seiwastopole, Karlowa, Zarštoe-Selo, Jalta un Feodofija.

Pee III. klafes peestaitiņas: Rigā, Furfjewa, Jelgawa, Leepaja, Rewele u. t. t. Pee VI. klafes klarp žitām Pernawa un pee V. klafes: Arenšburga, Waska, Walmeera, Zehšis, Werawa, Limbaški, Wlande, Wentšpils, Mišpute, Kuldiga, Baulka, Palanga, Talfi, Tulumš, Jaun-Jelgawa un Zehlabščtate.

Kuršemes gubernai peenahšt klacht diwas jaunās waldivas eestahdes: fcha gada 1. jūlijā atwehšra Kuršemes gubernas fabriku leetu waldi un no 1898. g. 1. jauw ara Kuršeme dabuš fawu tautškolu direžiju. (K. G. A.)

Kuršemes meestū eenehmumi un ištewumi 1896. g. bjuščī fchahdi: Grobinai — 4536 rbl. 13 lap., Klufstei — 4232 rbl., Palangai — 3176 rbl., Subatai — 2596 rbl. 8 lap., Dobelei — 2092 rbl. 38 lap. un Kandawai — 1569 rbl. 39 lap.

No Jelgawas. Rā ištawus, tā Leelupe ari jau fchowafar prašijufe dašču jaunū dšihwibinu tā upuri un wehl pagahjuščo nedeku noštihša tant lahds jaunelšis. —

Jaunjelgawas fcha gada budščais ašrehtinats uš 14,587 rbl. 72 lap.

Dobeles bajnīzā 24. jūnijā Kuršemes generalšuperintendents Bötchers par Peterburgas Mikela draudšes mahžitaja palihgu eefwehtijis Rudolfu Lichtenšteinu.

Ift Dapšalas apgabala fino „Čest. Poštīm.“, tā tur no Leales žetuma ištahdijufi 2 arefianti. Tee nodabuijuščī pagali malfas un ar to wifu nakti ištahdajot ištawoščī logu restēs, tā tā ištahdijufi ištahsti ahtrā. Ne-efot ko fchawbitees, tā wineem wina lītēna beedri palihdijufi atšwadimatees. Polijija ruhpigi meļejoj pehž behtēem.

c) No žitām Kreewijas pufem. ¶

Walšofchais fenatš pašludinajis fchinis deenās diwas eewehrojumuš nošehmumuš: 1) pilšehtam ir teefšā peepreešt faweeem eeredneem penšjas un 2) nomajot lahdu dšihwotli naw jamafšā pilna nomas nauda, ja wehlat ištahdās, tā datu no dšihwotka newar apdšihwot, peemehtam deht leela drehgnuma u. t. t.

Par ištahdneeku foda naudām fabrikās daščlahrt žetas ištahdneeku klarpā baumas, it tā fchahda nauda nahftu fabrikas ištahdneeku labatās. Žagad nu fabriku ištahdneekem pawehlets ištahrt fabriku telpās rehtinūs par foda naudū eeanhšumeem un ištewumeem.

Par kapu uštawoščanu fw. finods ištahdīs parestižigai garidšneezibai pawehšt, tura norahda uš to, tā walšofchais fenatš žaur fawu spreedumu no 10. aprifa atfinis, tā kapi ištahwot jem garidšneezibas pahriņas un leel garidšneekem preefšā: a) lai tee wišadi ruhpetoš, tā kapi teel ušturetī fahrtibā un teel uštlopti peenahžigā weidā, b) lai tee ištahdajot tuhlin wišus tos kapus, tui nolaištū un lai ruhpejotees par totu dehtifšchānu, jo tee netif ween dōdot kapeem jauku ištawu, bet ari, tā mebzinas mahftla atfinufe, palihdijot leela mehra ušturet uš kapeem nelaitigū gaišu un c) lai tee uštajinot tā priwatperfonas tā ari pilšehtu un lautu draudšes un miruščo raduš un peederigoš famešt lihdšefus preefšā kapu uštawoščanas, tur tas eeprehjams warot preefšā fchi noluhla leetot ari datu no bafnīzās un kapu naudām. (Рижск. Вѣстн.)

4. klafes wagonu, tā „Мир. Отгол.“ dširdejufe, nodomatš eewest uš wišeem Kreewijas dšelsžeteeem un netif ween preefšā ištahdneeku un aifgahjeju weščanas, bet ari preefšā wišpahrejas leetofšanas.

Muzinu fonjafa Franšču brihwawalšis presidentš Feliks Fors fuhtijis Urala kaptu atamanam generalmajoram Mašimowitščam. Deemšchēl fchi muzina žetā pajudufe. Žagad nu presidentš ištahdijis otru muzinu. Žazer, tā tā aifšneegs fawu mehtē. Par pirmo muzinas nošufčanu eefahfta uš žetu ministra pawehli ištawoščana.

Selta Kreewijā ištawis 1896. g. 47,550 kilogramu (apm. 120,000 mahrz.) 57,995,483 franku (apm. 60 milj. rublu) wehrtibā. Tai pašā gadā raščotš Transwahla (Afrifā) 64,981 kilogramu (1 kilogramš = amr. 2 1/2, Kreewu mahrzinam), Austraļijā 65,563 un Seemel-Amerikā 85,773 kilogramu selta. Wišmafaf ištawis Turcijā — 12 kilogr. un Norwegijā — 16 kilogramu.

Peterburgā 1. jūlijā, ištawot I. 5. prez. premiju arnebmuma dš. amortizajus ištawu, tita amortizetas\*) (ištahdīnatas) fefofšas ferijas:

Table with 10 columns of numbers representing financial data for various categories and years.

Gošina meestā (Dwinštas aprinkē) pehdejās nebelās ištahsti plofas „wehdēra guta“.

Bagati selta krahjumi atrasti Mišbaitala apgabala seemeku datā pee fahdas Witina upes peetetas, tura naw wišaf tahtu no leelā Sibirijas leelješa.

No Krimas deenwidēem. Saudejumi, tas fchowafar žaur breefmigū leetu un trufu jautajā un bagatajā Krimas pusfālā žehlfuščes, ir leeli un neapraftami. Tuhštufšchus un miljonuš žeešč daščabu tautibu žilwefti; wihns, fems, dahst, un loptojeeem — wišeem wina žere tā „rudens bagatiba“ ir nu ištawinata uš ilgeem laifem. Wišleelatos žaudējumuš leetus un trufa padarijuščī Berdjankas un Simferopoles apgabalds. Šchajš apgabalds breefmigajš leetus un trufa atšahrtotajš wairat deenās. Leetus nahža no gaisa semē strautem un trufas graudi bija balojuču olu leelumā. Wihndahstē, tui stahweja pilnšs seedōš, ir no leetus un trufas tā ištawinata, tā no teem žagad maš fihmes pahštamas. Tapat ištawinata labības lauki un anglu totu dahstē; leelas ehlas eelješs apgahstas un mištigi leeli, wezi dšoli gramās no semes ištawit un aifneštī prom, tā ne „rehtas“ wairš naw. Simferopoles apgabala, eelješs klarp faineem, ir noštahstijufi wairat leeli aitu hari lihdš ar ganeem un fumeem. Wišur, wišur, tur ween flatas ir poštē. Žif leelifti ahtri uhdens war fawaftees no leela leetus, bija ari brihniščkīg preefšāwajums fcho rindinu rakstifajam. Pehž puslundas ilga leetus, aifgahju pahri majai upitei žaur dahstū uš mešču. Wareja buht puslundas ilgs laifs, tad greešos atpafaf. Manā preefšā, aif dahstā, blafus dšihwofamaj ehtai, stahweja tabdi breefmigi uhdens pluhdi preefšā, tā nemuščam tabdus newareju eedomatees, fewisčli kalninajā widuzi. Žaur dahstū nelahdā finā nebija eeprehjams titt dšihwotli eefšā, tadeht dewoš uš fchofeju, tur, fa-

\*) Wišneštū ištawoščana nenoiita.

nehmis dušchu, tikos straujā uhdent eeschā, lai zaur to pabrīstītu pahri. Uhdens uš šofeju bija faradees gandrīš pašena dīstīmā un breenot tas manim sahla smeltees mutē eeschā. Par laimi, ka biju eemahjīees peldēt, jo žitadi šhe bija janoflīstī. Zaur leelīsteem pluhdeem wihna rascha krimas pūsfalas šhogad šipri masinajūses. Tee wihntopji, kureem wihna dabrsti labi isdofees, žerē rudeni uš wihnu ženu šipru zefshanos. Bet wihna ženas jau neatlaras weenigi no krimas wihna raschas isdewibas waj neisidewibas. — Bes uhdens pluhdeem daudžōs apgabalds wihna dabrseem wehl saudejumi žetas zaur to, ka usnahuse fewifschā jauna, nepasibstama liga. Proteet, wihna koleem aug jaumas atwases no apafschas un angus nefofschas šibgas kalst nost. Augtu kotu dabrsti ari ir puštulschī no augteem un tāpat ari reektu mešchi ir puštulschī no reektseem. Seena ptaujas laiks ir jau pahrgabjīs un wasarajas ptauja eesahfūses.

Krimā, 22. jūnijā 1897. g.

Vilhdenes Kriščus.

**No Rīgas.**

**Sinibu Komissijas wasaras sapulžes.**

(Turpinājums.)

Drā deenā Ludis Behrsinšch referēja par „Latweeschu nedekas un mehnescha laitrastu beletriktu“. Pee darba stahjotees wifsch aifbidinajās, ka Sinibu komissijas referents ne-efot lasama maschina, ka tam wajadsetu isehstees zauri mifšigajām laitrastu gabām un warot buht, ka wifsch ne-efot islahjīs wifus ahlatos un nešwarigatos gabalinus. Wifsch raudhjis wairal eewehrot to literaturas datu, par kuru buhtu tas lo spreesi, un mums šcheet, šchis prinzijs ir ari pareis. Ar muhsu labato literaturu žeen. referents bija eepasinees deefgan pamatigi un laitrastu setetoni tifa apulhoti pehž ta mehra, žif eewehrojama tee pasneegufchi.

„Latweešis“ ženfchotees buht daudspužģis, tur fastopams par drufstā no wifa ta, bet jautajums, waj tas protot ar sawu faturu tautai peemehrotees. Eewehrojama literarišā wehrtiba efot Gogola „Miruschām dwehselem“, tāpat wezais Dunsbergis atstahstot tehrejdams „Underfena pasafas“. „Latweeši“ fastopamas ari diwas lugas, par kuras ne-efot daudš lo teikt. Waloda schim laitrastam warot buht labaka.

„Tehwijās“ setetons ritot koti weenmufigi uš preefchu: tulfojumi pehž schablonas un latrā no teem mirstot pa nelaimigai bruhlei. Wairal wehrtibas Eberša romanam „Weens wahrdōs“, bet ari tas jau agrat parahdijees lahda žitā laitrastā.

„Latweeschu Awifēs“ efot drufstā dšhwatas nēla agrati un sneedsot ari pa retam originalam.

„Walfij“ tulfojumeem efot pahfswars un tee ne-efot ari bes walodas šuhdam. Eewehrojamaļais no teem wehl efot Somu rakstneka Peitwerinta „Gada tirgus“ (kas ja nemaldamees ari preefch lahdeem gadeem bija nodruļais „Walt. Wehfin“). — Walfs dšjineeki efot beš trahšas — eesahžjeji. Par žiteem wifu darbeem ne-efot nēla to teikt, žiti efot pušlīhdī isdewufsches domu rakstini par wifū rakstiteem temateem, žiti sneedsot ahks bīdītees, žiti atkal koti wifpahrigi, iddeenifschigi. No originalēem buhtu minami Spulga „Pamahte“, „Wagatibaš apstulbotōs“, kas neatstahjot nelahda eespaida. Daugaweešchā „Wijolites un neaifmirselites“ efot rahdas pat Wijolites, ka fenal „Māhjas Weeši“ no Seltmata farafstītās. „Dšehrajs wihrs“ efot beš dšlaka pamata. Garalo raschojumu „Dschadōs apstahlōs“ pašneedīs Anšmits. Leelotees, ka autors jau no pašā sahluma saweem waroneem iraudhjis bruhtes, bet negribot tās wineem til drihš dot. Zaur to stahšis wellotees garumā. „Walfs“ stahšī efot truhžigi, bet efot ari žiti gabali, kas šchos truhšumus islihdinajot.

„Ausrumam“ leelako datu telpu aifnemot tulfojumi, no teem weens, ka fewifschs peeltums „Peektās eelas noslehpums“ dots lihdī ihpafschā grahmatā. Par šcho gabalu to tuwatu žeen. referents nēla nemineja. No Wabhu pašistamā rakstneka E. Wīldenbrucha pašneegīs romans „Wahšas dwehsele“. Autors tur mehginajis ušstahdit pahrat augstus raksturus, pahrijilwekus, kurus iddeenifschigi žilweiti newarot til labi faprašt. Daščā lahā weetā efot jāajutā, par to tad wini til daudš ušbudinotees? Schee augstee raksturi tomehr ne-efot ihiti žilweiti. Daudš labaku eespaidu atstahjot un lihdšuhitibas mantojot Rosegera „Fautra medneela dšidwe“ un Dostojewfša „Nestipra firds“. No masateem tulfojumeem „Austrumā“ buhtu minami „Tehwōs“, „Tehwōs Amerikā“, „Sahdsiba“. Dštu eespaidu atstahjot Hedenstrema stahštīsch „Leela mahfa“. — Par „Austrumā“ dšjejokeem ne-efot daudš lo faprit, bet tur jau fastopami ari dšjineeku darbi. Kā wina eewehrojamaļee dšjineeki efot ušstlatami: Janfchewflis, kuras titlak trahšas, ka dšla sajuhta. Kēdreb, kura dšjejolōs šlehyjotees dšlaka šlofija. Tad wehl tur dšjejojot Rodneku Karlis, R. Behrsinšch u. z. Originalus pašneegufchi Behrfeetis, E. Seibōis, Apfšichu Tehlaba, Lerchis-Buschlaitis un Wifulis. Apfšichu Tehlaba „Wežā basnizina“ ne-efot konkretu, tomehr raschojumā fastopami ideali, kuri warot eeslīdit. Seibota stahštī koti weentahfchī, ne bes humora un eetebrpi patihlamā formā. Behrfeescha darbeem „Pehž gabu dšfmitēem“ un „Noslehpumainai nahlamibai“ efot weenam ar otru daudš weenadības. Darbiba ne-efot ihiti konzentreta darbiba, kas laštaju trauzejot un atwēlot nost no stahšta pawedeena. Wifūia „Nabagu mahja“ peespeeschot domat.

Wispehdigi nahja apspreechana „Māhjas Weešis“ un „Māhjas Weeša Mehneschrahts“, kuras originalēem efot leels pahfswars un neween pašchōs laitrastōs, bet ari wifā gada laika isnahfuschā literatūrā. Fastopami ari tulfojumi no koti dāschadām walodam. Zaur sawu leelu originalību no tulfojumeem pašchā pirmā weetā šahdamas Fritschā Rautnera romans „Spehls“, lautschū ari walodā fastopami germanifmi. Referents bīhneejās, ka Deglawam, kureš šcho stahštu tulfojis

un kuzam žitadi dialogōs (farunās) efot waloda preefch-šimiga, warot tomehr eesagtees germanifmi, tad tas runajot par abstraktām leetām. Autors dema atbīdi, to peeweenošim, tad par šcho leetu wairal nahšs runa. Tāpat dšhwēs jautajumi aifnemti un originali raksturi fastopami Potapenko stahštōs „Laimigais“ un „Žożigs notikums“ un eewehrojami ari „Sarkanā puke“ un „Trafais Holandeetis“. — No originalēem referents apstātija wifpirms A. Deglawā stahštus. „Tehie“ pehž wina domam efot weens no šchi autora wifwahjateem raschojumeem, stahšs daščā weetā efot faraufstis un nēstahds. (Kā israhdijās, tad ne zaur farafstītāja wainu.) Turpretim romans „Seltēnite“ efot weens no wiflabateem raschojumeem, lo Deglawas lahbreif šajā laibis. Pee šchi darba apspreedejs pahwanejās ilgati un pašneedisa par to smalku analīsi. Stahštis nemis is ruhyju pilna fakta, te šladri no-protams Rīgas pilfēhtas nomales gaisis. Seewa, kas rauj otram aži no peeres laukā un sata, kas naw mans, to es ne-aifseku. Schīdu turpneeku puikas, kureem fa-odufcheem neparasto žepeschu smarschu, waigi peefarcti un rotas paleel no darba meera, žitreis jautrais isweizigais jauneliks, to wifās meitas mihl un las wehlat nodarbojas ar sawu harmoniku šaluhfuschō bafes šlapiti un bahrgais seewas wihēs, — tee ir wifš tihpi, kas nemti is dšhwēs. Dialogi dabīgi, glibtas no-apatotas ainas, elementara dwehseles darbiba, kas wifš atstahj dštu eespaidu. Kaut gan daudš jautajumi aifstūtinati un daudš leetas pahrunatas, tas wifš isdarits peellahjigā formā, ka neweens neteel eewainots un ifstārs war stahštu rolā nemt. Schūmōs referentam ari bija kas lo pret šcho stahštu eebīst, tā peemehtram newarot buht nemti is dšhwēs schahdi raksturi kā Tautons, Buldura kundse un jaunkundse un ka wini štrīhdas par to, kuzam rakstneka darbam leelaka wehrtiba. Mums tomehr šcheet, ka dšhwēs fastopami labi raksturi un kureš to waretu noleegt, ka augščā mineteē jautajumi pee mums stahwejufchi uš deenas lahrtības. Bet to lat isspreech tee, kure „Seltēniti“ lahjufchi. Tahlat referents un žiti peeshijeta, ka autors walodu nehmis pahrat tautifstū, to wajadsetu wairal idealist, zaur lo nēlas netiktu šaudets un waloda netiktu bojāta. Buhtu gan daudš las šaudets. Mums šcheet, ka stahštu rakstne-žibai ar to ušstahditi dšwi nesaweeenojami profijumi. Ja mehš prasam tihpas un elementarus raksturus, tad tātchū nedrihtstam rakstnekeem atnemt wīnu galweno krahšu — walodu, kas schahdus tihpus raksturo. Katram raksturam ir sawa dabīga ihpatniba, mehš wifš nebudt neisležam weenas un tās pašchās domas weenadeem wahrdēem, katram ir pašcham saws šitīs. Ir kaudis, kure glufchi faraufstiteem teikumeem, bet tehlobami, ifstā sawas domas daudš abtraki un labaki, nēla tas eespehjamis smalkakajā rakstu walodā un pahpratumā ari nēlahdi nejetas. Ja mehš te gribam ušstept konwenzionalo grammatikifsko fraku, tad lahdeem tihpeem wajag tuhdat nobahlet, wīnu sawadības mehš wairš nēredietu. Ari k-ram rakstneekam ir sawas šilba sawadības, kas pee tulfojumeem ja-eewehro un dāscham tās ir koti leelas, ka peemehtram „Mautneram“. Jau žeeniba ween pret fweeschū rakstneeku praša, ka ari muhsu walodā buhtu wehdams šchis wīnu sawadības, nemai jau nerunajot žif pats darbs zaur to manto literariškā šinā. Te rakstneeks pareiši un apšnīgi ihpīlīdams sawu ušdewumu, war drihšī ušdurtees uš walodas grehtibam, ka tam šwešchā šilba debi japhrahly weena otra forma waj konstruktija. To wīnam newar peestaitit ne par lahdu leelu grehtu, waj walodas nepahšcham. Šchi apstahla debi rakstneezības laukā dodamas leelatas teefības, nēla mahjības grahmatōs, jo pirmās ušdewums ir ari walodu kufplinat. Bet galwēnā leeta tur ir un paleel faturs — mums ja-atehlo las mums preefchā un neween tas, lo mums apbrobeščojas walodas formas atfauj. Gan muhsu rakstneeziba ir parahdijufees tufstiba schahdām formam par labu; wīstahlat ir gahjīs Rāschoku Dahwis, kureš muhsu rakstu walodā nepawifam negrib peelaist tahdas formas un konstruktijas, kas naw fastopamas tautas dšjēmās. Neweens tomehr nenoleegs, ka muhsu gara wajadšības toj arween leelakas un ka ar to walodu, kas muhsu tautas dšjēmās nepeteel wis, smalki apšhmet lahdu filofofifstū žehdēenu... Ko te nu tahdā gadijūmā lai dara? Waj naw janahš atpatat uš domam, ka waloda ir itai lihdšeks isfajit domas. Tad wīnas formam jāpeesleenas wajadšibam un jamainas un tas ari ir ne-apejams šitums. Neweena waloda nēstahw uš weetas, bet pamafam atthstas un muhjeja buhs laikam gan pašchā labakā atthstības laikmetā. Negribam ušstahtees, ka augščā mineteē atrahdijumi nemai nebudtu ja-eewehro, bet tee eewehrojami itai itstahj, žif tas eespeh-šams. — Tahlat wehl referents apstātija Fereeschā „Rojes“ un atfina tās par jantahfistū tehlojumu. Masafas ainas pašneedīs A. Winters sawōs „Statōs is dšhwēs“, Mesifchā „Dšiwēs žibā“ fastopams daudš wifofofijas. Sudraba Edešus farafstijis „Murgonus“, „Kā Gahšeneefchi tila pee jauna šlōlas nama“, „Defegufes Behrns“, un „Deenifschā māife“. Autoram efot koti interesanti raksturi un wifsch koti eewehrojams zaur sawām forunam, lai gan tur dāsch-reiš eepibās gudribas trauzejot eefšo darbību. Itai konzentretees wīnam nahlotees koti grūpti. Ganu šehna nostahštī no Gustawa efot koti interesanti lašt. No Porulu Zahna originali „Atraitne“, „Dšhwēs mihlās“ — eeschā daudš no Mehšches filofofijos, ir stahštī, kas pajet ar sajuhšmina. „Wezais mufifants“ — fantajija bagata un drošchā. Sirds schifstīhtā uš dšis — tehlota schifstīhtā ideala tuwatu mihleštiba, ka lajot to pahrdnem šwehtas juhtas. — Blaumanis sneedīs lahdu masalu aināu „Sapnis“ un lahdu leelaku tehlojumu „Baltais“, kureš eewehrojams literariškis darbs un kuzā daudš eeschejas pateefības. Ar sawu stahštu „Baltais“ Blaumanis atkal efot pašneedīs lo kreetnu un eewehrojāmu. — Blaumanim ar Porulu efot pušlīhdī weenadiba sawōs stahštu ferechģijūmōs, bet tur Poruls wedot pee islihdšinoschām beigam, tur Blaumanim plaifma topot wehl platala un schaufmigata. Referents ari apstātija Rudolfa Blaumana tekifsko meistarihu, ka wīnam ar maj wahrdēem un aifrahdijumeem eespehjamis darbību leelīstī uš preefchu wirfinat. Isfajitee pahrdnetumi, ka Blaumanis pehbeja laika laibis šajā itai weeglatas un šellatus šah-

sinus, efot zaur šcho wina pehbejo darbu atrādīiti. — No ihfateem tehlojumeem referents wehl mineja „Mihdjets“ no L. S. — Šchi stahština efot laba pamahjiba. Leefmas stahštā „Muhsu žeti schtras“ efot pahfšpīletī raksturi. Tahdu seeweeri, ka tur tehloka, pateefība newur neufschot. Te žeen. apspreedejs šipri maldas. Wina spreedums til rahda, ka wifsch nepasibstī til idealas seeweetes, lahda tehloka stahštā „Muhsu žeti schtras“. Pateefība tahdas seeweetes gan fastopamas ari dšhwē — štebejufchu seeweeschū šarpā. Ar tahdām gan referents, ka rahdas, naw eepasinees.

Dšjofu šinā „Māhjas Weešis“ un „M. W. Mehneschrahts“ sneegufchi wairal nēla žiti laitrastī. Tur darbojotees dšjineeki kā Poruls, Blaumanis, Swahrguku Edwards, Sudrabu Edešus, Weidenbaums, Rainis, Apfāšija u. z. — Blaumana „Potentoteem“ efot nenoleedšama literarišā wehrtiba, tomehr referents schahdijās, waj tee weentahfcheem laštajeem warot buht til labi faprotami. Tā ari schoreiš atkal „Māhjas Weešis“ un „M. W. Mehneschrahts“ eeguwa spreedumu pehž saweem nowelneem un par žiteem labatu.

Beigās žeen. referents mineja ari „Māhjas Weeša Mehneschrahta“ 1896. gada 12. burinijā paraugam eewee-toto Getas „Fausta“ prologu, kuru tulfojufchi Apfāšija un Rainis. Šchis darbs atwerot plaščū isfatu uš nahfōschū gadu. Par Getas „Fausta“ literariško wehrtību jau ne-efot lo runat. Tā jau šen atstāta. Te warot til buhtu runa par šchā dšfdomīgā darba tulfojumu, ka tas isdewees. Šchā grehtā darba apspreechana peenahfchotees nahfōschā gada referentam. Wifsch, apspreedejs, beigšot sawu pahf-spreedumu ar wahrdēem, kas nodruļat „Mehneschrahtā“ eeweeotā „Fausta“ prologā un kurei Apfāšijas un Raina tulfojumā štanot:

„Bet Juhš, kas efat mani ihstee debstī,  
Juhš lihgmo dšhwēs šaiste, pilnee tehli!  
Lai wifš, kas muhšcham toj un žemas, mainas,  
Juhš aptwer mihleštības plaščumā,  
Un kas wehl šaido nenoteitās ainas,  
To nemat pašlahwofschū domu šladribā.“

(Turpinat beigās.)

**Wina augstā ešelēnje finantšču ministris** walfšsekreтары S. S. Witte fwehtdeem, 6. jūlijā, pulstien 9 un 50 minūtes atbrauja Rīgā. Uš Jurjeiw tam bija aifbraufufchi preim wizegubernators ihšens walfšs padomneeks Buliginis un kamerawalwes un akšjes pahrwalwes preefchneeki ihšeni walfšspadomneeki Manjōs un Umnōws. Schejeenes Dwinšlas stajijā finantšču ministra kungu fagaidija Rīgas pilfēhtas galwa Kertowifus, polizimefšars Ledifschenskis, šlewnopolizijas preefchneeks galwa padomneeks Wīlboā un žiti kungji. Pehž ihšās sašwežinaschāns finantšču ministris dewās uš Tehlaba lautumū, kur bija šapulžschees ugundšehseju lomandas. No schejeenes tas drihš dewās uš pīst, kur tam šchafaristās teļpās bija sagatawots dšhwōfšis, tur tas pahrguleja pa nakti. Wīndēem, 7. jūlijā rihā finantšču ministris paštagajās Streblneeku dahfā un pehž tam ap pušjedefmiteem no rihā jau sahla peenem wifštes, to šarpā muifschneeku marščalu baronu Meindorfū, landrahtu baronu Mengdenū, pilfēhtas galwu Kertowifū un žitus kungus. Pehž tam ministra kungs apmelleja latedrali un no tureenes atgreesees pīst atpatat, apstātija kamerawalbi un renteju un pehž tam šchjam dewās uš walfššbantlas kantori uš no tureenes uš mūitnizu. Ap pulstien 1 ministris nogahja Doma bairnija, kur Bergners nospehjeja „Deewš kungs ir muhsu šipra pīst“ un pehž tam Schumana maigo wafara dšefsmu un Rikarda Wagnera wawono „Zug zum Münster“. Wina augstā ešelēnje laipni pateļjas šheletajam. Pehž eebrolaifschāns pīst finantšču ministris apstātija pašu, politeknifsko institutu un dahšas rūspneezības eestahdes. Pehž pedolifschāns pee bruneneezības namā wīnam no muifschneezības par godu farihtotā meelasta wina augstā ešelēnje peewatarā aifbrauja uš Dūbuleem, no tureenes tas wafarā atkal atgreesās uš Rīgu atpatat. 8. jūlijā finantšču ministris šarp žitu pīst atkal peenehma wifštes, ka ari apstātija Rīgas eewehrojamaļas weetas un dahfšus. Pehž pušdeenas Streblneeku dahfā bija goda meelastis. 8. jūlijā wafarā wehlu wina augstā ešelēnje aifbrauja uš Šelgawu.

**Peterburgas** teefu palatas prokurors, ihšens walfšs padomneeks Deitrihs atbraujis no Šeepajas uš Rīgu amata darifchānās.

**Wina ešelēnje, Wīdšemes gubernatora kungs, generalmajors Surowjows**, 1. jūlijā aifželodams diwu mehneščū ilgā atwafinajumā uš Kaukafšju un walfšs eeschejam gubernam, gubernas pahrwaldifschanu pa sawu prembuhšchāns laiku nowēra Wīdšemes wizegubernatora igam, ihšenam walfšspadomneekam A. N. Buliginam un wizegubernatora ušdewumu ihpīlīschanu wefalam padomneekam, ihšenam walfšspadomneekam A. Inšchle-wifscham. — Wīdšemes gubernatora weetas ihpīlīditās, wizegubernators Buliginis, weenam personās, kuzām ar wīnu lahdas darifchāns, iddeenās, ihnemot šweht un šwehtu deenas no pulstien 10—12 preefchpūsd. Jaunā eelā Nr. 26, turpretim luhdšejus otredeenas un peektdeenas (ihnemot otredeenu, 22. jūlijā un peektdeenas, 15. un 29. augustā) pulstien 12½ pūsd. gubernas waldes teļpās.

**Wasaras teatri** (Jonatana beedribā), fwehtdeem, 6. jūlijā bija Janfona dšes beņfšis-šrahde, kurei bija israudfita lahda weeglaka fatuca luga „Žeemā un pilfēhtā“. Apmelleis teatris bija koti labi. Janfona kundšei tifa pašneegtas wairal balwas, wifwairat puķes. — Lugas israhdes šinā bija daudš las lo wehletees.

**Traks funs**. 29. jūn. Walmeeras eelā Nr. 12 atfledhneeku Juhni Raifī fahēja Rīgas Schīhdam Leibam Līwenam peederģis mašs funtis, kureš pehž tam fahēja tam pašchā mahjā feschus 7—16 gadus wezus behrnūs. Šuns drihšumā tifa nohšts un no meterinarahfija ušschēbrstis, pee kam irahdijās, ka tas bijis traks. Sawerteem behrneem tifa pašneegta pirmā ahfistu palhdbība un wezali iteiza wehlejumōs, tos nosuhiti uš Peterburgas ešperimēntal-medijinas institutu. Wifš sareeteē funi — 5 gabali, tifa nemti ihmekleščanā.

**Cewainofchana**. 30. jūn. Trihšweenības eelā Nr. 32 ešofchā alus bodē ihžehlās laufchānās, pee lam

strādnieks Anšs Grūnbergs un maspišonis Jānis Eštel- mans tika ar nakti eervainoti rotās.

**Veedschruša aplaupišana.** Semneels Kabeļs Sarcinš (Grābju eelā Nr. 20) šinoja poliizjā, ka 1. jūl. divi viņam nepašīstami zilveki, ņleetodami viņa veedsch- rufšo šahwollī, to pamudinājuschi uš dieršhanu un pežj tam, ašwīldami uš Baltās muššas pīarvu, viņam no- laupījuschi fudraba pulstenti un ap 3 rbt. naudas.

**Delaines atgadijumi.** Wanaga un Bešera tošu fahgetawā, Ehbēlas salā Nr. 9, 30. jūn. uš tīlta fahrautas pīantās uštrita wīrsu tur strādajošam 22 gaduš wejam femneelam Jānam Kamīnšam un pahrausa tam fahju.

Pyhlan tošu fahgetawā (1. Jelgawās Albrīgas eejirkt) tāni pašā deenā pee fahgu štellem strādajošais femneels Franziš Jābulowšs jaur neufmanību sem rīn- fahga pagrūda labo rošu, pee tam viņam nogreeta faheris pīrktus.

2. jūl. pee Aleksandra eelā Nr. 1 ešofšas mahjas buhweš strādajošais 36 gaduš wejais strādnieks Mah- zis Dubša neša keegetus un eekrita beedē, pee tam pehdeje uštrita viņam wīrsu un pahrausa fahju.

— Mahšimowa tošu fahgetawā, mašā Wehšjatu salā Nr. 28, pee rīnfahga strādajošais 46 gaduš wejais Slosas maspišonis Anšs Spīlers 4. jūlijā jaur pašā neufmanību eegrubā krešo rošu fary štreemeli un dšenāmo šīnu, pee tam viņam tīka norauta rotas delna līdš pīrmai lojītaiwai. (R. P. P. A.)

**Teesleetu nodala.**

**Teesleetu jautajumi un atbildes.**

**Jautajums:** Waj datu kalpu (graudneeku) no- līguma rakstu war rakstīt uš weentahrešū papīri, jeb ja- leel stempelmārā?

**Atbilde:** uš šo jautajumu mums jamelē stempetu nodofu uštawa. Pehž šā uštawa 3. panta proporzionāls (sumas leelumam peemehtots) stempetu nodofis jamelā: 1) par personīgu parodu līgumu atiem un dokumenteem un 2) par atiem un dokumenteem, ja tāniš noslehtgi itadi uš ihpašūmu šmejojšes līgumi. Pehž šā noteikuma stempetu nodofis buhtu mahšajams arī par datu kalpu no- līguma rakstu, jo arī šee līgumi šimejas uš ihpašūmu. Bet tā pašā uštawa 66. panta 5. punktā atrodam no- šajitumu, ka līgumi par sumam, turās nešneedīs pahri par 300 rbt. un kuri šimejas uš strādneeku nolīghšanū pee lautu darbeem, ja tos eeralša pagasta waldeš grah- matās, no šā nodofā atwabinati. Tahdu pašū no- teikumu atrodam muhšu pagasta teesu uštawa 278. p., turā atantās pagasta lozkeem fawšarpejus līgumūs un līgumūs ar trešam personam par sumam, ne augstākam par 300 rbt., eeralstī pagasta teesās aktu grahmatā, šinams arī beš stempeta nodofā mahšahanas.

Abus eepreekšejos noteikumūs weenu otram pretim stahdot mehš nahlam pee pahreleebās, ka privati noslehts datu kalpu nolīghumš jaraksta uš stempelpapīri, pagasta waldeš waj, ka pee mums, pagasta teesās aktu grahmatā eewesto — uš weentahrešū papīra. —sb—

**Rugneezība.**

- Sinas par Latweešū Kuceem.** Anna Ottilie, lapt. Salmīnš, 25. jūn. atšahjīs Sunderlandi, uš Port Rundu dodamees. Tīana, lapt. Andrus, 7. jūn. no Riġas išbraudams, 30. jūn. nonahjīs Grantonā. Petor, lapt. Anšs, 6. jūn. no Tawiras išeedams, 23. jūn. safneedīs Brijolū. Jānis, lapt. Dsolīnš, 27. jūn. postš jekā no Karalautschem uš South Alloo. Polux, lapt. Gribwans, 22. majā Grangemouth atšahdams, 12. jūn. safneedīs Tromš. Garām, lapt. Wintmans, 26. jūn. išgahjīs no Wešenes uš Zirihu. Zejotajs, lapt. Jafobsonš, 3. jūn. no Alloo išeedams, 22. jūn. nonahjīs Hamerfests. Otto, lapt. Martinsonš, 21. jūn. no Londonas, Michail, lapt. Apse, no Schieds. Emma, lapt. Dšs, 11. jūn. no Ipswiches išbraudams, 24. jūn. eegahjīs Keepajā. Aldebaran, lapt. Schmetmans, 30. jūn. atšahjīs Peterburgū, uš Dundee dodamees. Emma, lapt. Augusts, 23. jūn. no Lynnas išeedams, 1. jūl. no- nahjīs Danzigā. Jacob Maria, lapt. Stahls, no Corl braudams, 1. jūl. safneedīs Rochespointū. Fuchs, lapt. Martinsonš, 2. jūl. išgahjīs no Riġas uš Newcastli. Livadia, lapt. Ottomērs, 30. majā Riġu atšahdams, 22. jūnijā safneedīs Grimsby. Anna Charlotte, lapt. Sīrnis, no St. Davids braudams, 21. jūnijā safneedīs Neufahr- waferi. Familie, lapt. Apše, 30. majā no Riġas išee- dams, 23. jūn. nonahjīs Grangemūthā. Sweika, lapt. Anšons 12. jūn. no St. Malo uš Arkangeļstū išbraudams, 21. jūn. safneedīs Larne. August, lapt. Kongs, 18. jūn. no Fowey uš Riġu išbraudams, jekā dabujis fužji un 25. jūn. peefehgelejšs Kopenhagenū. Rinnusehen, lapt. Bagats, no 9. jūn. atrodas jekā no Arkangeļstas uš Grandšeni. Riġas ošā eenahtušchi 29. jūn.: Julie Alide, lapt. Kolnīnš, no Alloo, Anna Ottilie, lapt. Grūnbergs, no Vones, Anna, lapt. Fīšers, no Ipswiches. Mercator, lapt. Krells, 11. majā no Le Moulēs, Walar-Indijā, iš- braudams, 25. jūn. nonahjīs Marselē. John un Ann, lapt. Erhards, 3. jūlijā atšahjīs Narwū, uš Rethili doba- mees. Emma, lapt. Martīnšs, no Tromses eedams, 2. jūl. safneedīs Solombalu. (B. W.)

**Dee Riġas līdš 7. jūlijam peenahstusch 845 lugi un išgahjusch 795 lugi.**

**Uo ahrsemem.**

**Wahjia.** Keisaram Witumom labdā mašā Nor- weģijās ošā, ka jau šinajam, uš luga pašajagātoes, uš- kritiis sehgešu fuhtis, pee lam tahš fahores gals trah- pījis krešo aji. Keisars, ka leetas, greščas no zetojuma atpafat, lai gan eemainojums ne-efot wahrigs. Tai pašā laikā notkritiis no lahbas augstas klīntis un eewelbes jušā weens no šesara adūtanteem, leitenantis fon Hante. 160 matrošchi mellesuschī tā līhī, bet newarejuschī atrast.

— Pehž pehdejām laitrakstu šinam arī Wahjijai iš- dewees eegubī ošās weetu Riņas beenwidās, Sam-Sah jušbas līhī toši labā un meegli ašfargajamā weetā, lahbas 12 juhdēs no Tūšchan pīsehčas un 107 juhdēs no Hong- kongas, tā tad šwarīgā Formošas širdneezības jekā tu- wumā.

**Austro-Ungarija.** Laibachas apšahrnē 15. (3.) jūlijā bha šīpra semes triehšchana, tura willās minutes seščas. Ehtas šīpri aplshdētas. Saubejumi leelš.

**Norwegija.** Seemeta pola pehtneels Andre uš- brauzis ar sawu leelo gahša lugi hwehtdeen 30. jūnijā. Lai gan wehšch nebijis leelš, tad tātchū balons pagehlees tuhlin 600 pehdās augšu. Laiks bijis jausks. Kubtis deenwidūs wehšch. Balonu warejuschī wehī lahdu šundu rediet, no- ka wehwo, ka wīnch weidīs saws drošchos kreweelūs wīsmas 35 werstes stundā. Atwadīshanās bijuse ašgrahbjōšcha. Kuģis pagehlees ne-aprastami leelstī. — Rahdu nedetu pehž wīna ašbrauščhānās puhtīs seemetōš weenmehr deen- widūs-ribta wehšch. Wehlam drošchrdīgajam pehtneelam un ta abeem pawadoneem labās šetmes. — Zeram, ka wīna balošchi atneestis mums drihš lahdu šinu.

**Franzija.** Laitas weehkeem peesuhstīta tā fahūā „dšletnā grabmata,” t. i. dšletnā wahlā eeseest diplomatišū rakstu krahjums par Kretas jautajumu un Greeku-Turku fara ižehšchānos. Šī tā redjams, ka Wahjia dewuse weenmehr padomu leetot pret Greeku wīstingratōš līhdēktus, peemehram Birejas un Wolas bloladi, bet Anglija ween- mehtr pratuse jaur sawam farunam leetu til ilgi nowilzinat, tamehr jau bijis par wehšu. Šī dokumenteem redjams, ka leelwalstīs gandrīhš arweem peemehmuschās Kreewijas ahr- leetu ministra preekšlīkumu.

— Swinot parastos walstis — hwehtlus, 14. jūlijā fahrtums bijis til leelš, ka šollimuschī lahbi 200 saldati un živilperjonas, turus wajadejšs ašwest šimneetu wahgōš uš Parīši.

**Spanija.** Spaneeschem Kubas salā eet šlīti. Lai gan jau wairat reiš Spaneeschū waldbības awīes pašchpīnīgi pašinojuschās, ka dumpis jau tillab ka apšpees, tad tomehr wehī arweem Spanija naim pašpehīse pah- waret Kubeeschūs. Leetas pat, ka tāš nems neišdōsees. Leelstās ļaujās dumpineek — gudrā prabā — ne-zeļišchās, bet no sawām pašlehtpūwem ušbruht Spaneeschem, tur til ween war. Pehž tahdeem ušbrulumeem tee atal jil abtri ween waredami pašlehtpījas meščōš un talnu aššās. Tā lahš Kubā wehī war wīlktees gadeem. Pa tam Spaneeschū saldati tuhštōšcheem kriht par upuri dahšodam štimbam. Spanijas naudas awoti arī arweem wairat išhīst. Walstis bankrotš tuwojas. — Rā lahda telegrama iš Ru- jorlas šino, tad lahš dumpineeku puljīnch, sehgdams no Spaneeschū fara pulka meščōš, metīs dinamita bumbas, turās sprahgdamas nonahwejuschās 43 saldatūs un eewai- nojuschās 50.

**Turcija.** No Konstantinopoles nait dahšchadās wehštīs: weena laba, otra šlīta, weena šino, ka meera fa- runas pahtrauktās, otra atal wehštī, ka meera līgumu drihš parakstīschot u. t. t. Bet pateekšā wehī netaš naw išhēkris un naw arī šinams, ka un ka d šehis klīstīstās laikmetš beigsees. — Anglu laitrakstam „Daily Telegraph” gan šino, ka Kreewija, Anglija un Austro-Ungarija ešot jau weenojuschās par špaidu līhdēkšchem pret Turciju. Kreewijas Weelās jušbas šote bloščot (ašsprostschot) ee- eju Bosporā un Anglijas šote ee- eju Dardanelōš no Wīdus jušbas pufes. Austro-Ungarija atal apsehīschot Salonikas dšlēsjetu. Bet tam wehī warot Franzija ee- nemt Smitru un Egipti atūret no meslu samalščchānās. Bet jahchabās waj arī šee līhdēkšī daubš lo līhdēs, t. i. ja „weemprahīgās” leelwalstīs warīs weenotees arī uš šahdu šo šperschānu.

— Laitrakstu šinotajeem Turcijā ušbruht dahšbrihd it nopeetis līkēns. Tas redjams iš šefoša peemehra: lahšs Pawils Glaišers bija ašbrauzis uš Zefalijas fara lauku, lai rakstītu šinajumūs preekšch leelā Anglu laitraksta „Times”. Te to Turki apšeetina un dehdē par Greeku špegu. Wēti Glaišers peepřa, lai pašinojot par wīna apšeetinaschānu Kreewu wehšneelam waj atal lahdam Kreewijas konsulam, jo tāš ir Kreewijas pawalstneekš. Turki neleetas no šinot. Nahwes haites un iššamīschāna pahremem patwarīgi un beš lahbas wainās apšeetinato awīščaneeku, ka tāš fahī daušt logus sawā žetumā. — Pehž lahdam deenam tam pašubina ašmugurīšu kara teesās špreedumu, ka tāš tīzīs noteesātis uš nahwi jaur noščhānchānu. — Par šinai Kreewijas wehšneekš dabujis šcho leetu laikā šinat un uš wīna peepřajumu Glaišers tīzīs išlīstīs no žetuma un ašsuhstītīs uš Konstantinopoli, no kurenes to pehž lahda laika ašsuhstījuschi uš Obešu un nodewuschī weetejās polhijas ašhānchā.

**Kreta.** Par falas komondantu sultans eezehlis agrato leelwīstru Dšhenad-paščū. Leelwalstīs peesuhstī- juschās sultanam Kretas pašchwaldības projektū, par kuru jau agral šinajam. Uš Raneju atnahot daubš dumpineeku, kuri tur pahrdōschānai wedot pahrtīšas leetas. Bet mo- hamedani nekaujot to darit, teikdami, ka wīša mantiba šagta no wīnu atšahča peederuma. Weens no mohame- daeem noyirģis gan to nelo no štrīģeem, bet wīna beedri to noštuschī. Tagad tur waldot leelš uštrautums. — Sultans grībejis šuhīt uš Kretu 50 bataljonu saldatu, bet leelwalstīs to atrunajot no šchādu šo šperschānas.

**Seemel-Amerikas Sawcenotās Walstīs** bijis pehdejās nedelās til leelš fahrtums, ka tur nomiruschī no šales dūhreenā līdš 1000 žilwetu.

**Watejās wehīteles.**

**Abonentam 1917.** Grechāntes Riġa pee pasta un telegrafa pah- waltes (ypuzarzenie wyprawy-telegraficznej) R. d.

**Awīhte.**

**Derian Grahmotu Apgahdāšchānos Nodalai remašja:** Fudramu Palibēšās beed. 5 rbt., adwolatš A. Šterše Jelgawā 5 rbt., mahjūtajš L. Šchīšklo Pīestawā 2 rbt. un štolotajš R. Kuģis Keel-Salajā 1 rbt. 4 lpg.; pa 1 rbt.: tīrģotajš Jul. Brandis Šew- wainē, štolotajš S. Keelšīnch un P. Šubīnch Riġā, R. Šchēn- druns Kattalainā, P. Banters Westalwā, P. Stahls Pahschōš, A. Ruščaneekš Maš-Sabōš, P. Baldams Aštraukē, G. Rahlā Pīerōš, P. Pīetšs Ahrājchōš, W. Kamens Dolē un Ļurīchemu štolas preekš- neekš W. Šchēde Walmeerā, Dr. R. Wengels Riġā, lantidats Wehmanš Walmeerā, apteekars Janšons Kembatš, adwolatš J. Krejbergs Keepajā, adwolatš J. Purgals Riġā, profesors E. Šemmers Peterburgā, Peter- šons Keelwārde, školotajs M. Mahjens Jelabščatā, R. Kuršewijs un R. Abdošīnš Jelgawā, školotajš A. Luščīnch Bebru pagasta šolā, R. Kanšīs Wež-Peebalģ, Wehšs Jannjehawā, A. Šwajģne Lūtumā un J. Šteinbergs Lūtumā, melberis Šr. Abholīnch Kamus muššchā; jaur „Palt. Wešt.”: Rastrones Krahj- un Aššenu tafe 5 rbt.; pa 1 rbt.: Wīģīnchš Walmeeras m., prowsjors A. Klawīnch Kostowā pee Denas up., F. Lagšīnch Dečā, Fribīšbergs Iļģi-Lūtawš, J. Lušbe un P. Gaigals Krautka pag., un R. Kēnšs Rastrani; jaur Šossimāna lūngu: J. Pafars, J. Wanags, O. Kešners, J. Šermanš, grahmatweris

Šr. Pauls, eerednis G. Bībrīnch, J. Kuršemeekš, L. Eglit jaunfuntē un M. Šternmans Riġā, J. Rīmmans Šaun-Atē, J. Pušpole, J. Kaulīnch un S. Almenišs Riġā, J. Kaulīnch Čanjenē, štolotajš J. Prafche Pīaulēnē un P. Šteinbergs Riġā; jaur L. Luščina lūngu Šetu muššchā: P. Kurmitis, L. Šerimans, W. Šilīnch un A. Šrah- mans Burtneekš, J. Pogdanowš un R. Šreere Lūtewē. Par 1896. gadu: tīrģonīs Jul. Brandis Šewwainē; jaur „Palt. Wešt.”: S. Kalmīnch Šaunā un A. Klawīnch Kostowā pee Denas upes. Par 1895. gadu: tīrģonīs Jul. Brandis Šewwainē. Reķš 97 rbt. 4. lap. Beedru šinotajš P. Šeelīsch.

**Tīrģus šinas.**

Riġa, 7. jūlijā 1897. g.

Riġas labības tīrģus jenu šinā štingrē, tadehī tā šinas par šo- gā gada plaušas žeridam peenahst mahjas, un pahredewēti atantās, žeridami, ka jenas wehī sešes. Kubju un šīnchēllu ehtas rauhchū jenas pe- hējās deenās žehlās, lamehr jitu labību jenas līhdēšchīnējas. Šah- ģumī nelahbi nenotīta. Peewēdumi šahmīrīščhām wehī šoti neeģī. — Rās atteģas uš šā gada pafuāles rajchās leelumū, tad wīspahri jafala, ka šehis gads pehī līhdēšchīnējam šinaj wīs neubēs nelahbi lahāis, tomehr arī ne til šlīst, ka rajchās šinas to išhē. Seemel- Amerikas Sawcenotās Walstīs, turās, ka šinams, ir galwēnāšs lūweidū rāšdōtajās wīšā pafuāl, buhš apweerīnošchā rajchā; leemas lūweidū rāšdū pat rehbina leelatu neta pagahjuschā gada. Waiša (Turku lūweešchū) rajchū gan rehbina māturu neta pehen, kas labības jenu šinā no šwarā, jo pehen peemehram leelstī mašā rajchā darīja šīri ne- spēedōschū eepřadu uš labības jenam. Šchogās šehis eepřads, tā leelatas buhš mašās. — Šī wairat Kreewijas apgabaleem nahš šinas par wahjam pīanajš žeridam. Kreewu laitrakstī šinū aplshstām pree- greešch leetu wehribu. Dahšās gabernās aš pahrat leela šaujuma, dahšās atal aš pahrat leela šlapuma fahagābma netašā. Pehar- bījā gandrīhš wehī mehēstī leetus līhī waj weenā līhšchānā. Gandrīhš waj wīša guberna atrototees uhdēni. Tahdūs pluhdūs tur ir šimģahwī nearjeras redsejšchī. Pluhdi šewīščhī leetu pošu pahra- bājuschī Donawas, Prutas un Dnestras apgabālēs. Ari dand žilwetu dšhōwības gahjuschās bojā. Wairat līhī ne-efot pawīfam atrodami, jo uhdēns toš ašneestis projām. — Ari Watearwānā (Wjorčas walstī, Seemel-Amerikā) pluhdūs atroduschās galu 7. pērfonās. — Ir eģīeetis orgāni Kreewijas wahjajām plaušās žeridam preegrešch nopeetnu wehribu. — Par šehju šahwollī Kreewija un jītās walstīs wīģīleelās orgāns „Topr-Upon-Lawera” pašneekš šefoščās šinas, turās šah-šīnātā weidā pašneebam arī muhšu laštajeem. Leelā Šīropas-Kreewijas aštrūmam datā bija mašā lartīs un šaus šlāts. Leetus bija tālā mašā otrā pufē, bet nepeeteleščhā mehtr. Šaunams darīja leemas šehī leetu šīstrumu. Rās atteģas uš wafarās šehju, tad tā tīka šehī šem šoti labwehģeem aplshstieem, bet pehž leetus truhdums aptureja leelā mehtrā wīnās išdōschānās. — Šīropas-Kreewijas malatā dalā, watarōš, leetus līta lahtrīgahī, bet jo wairat uš deewēdum, jo beekšat. Deen- wīnū-walara gubernās leetus līta gandrīhš īdeenas, jaur to pahpūhba upes. Šehīs pašchās gubernās bija dala leemas šehjās jaur šauso rudenī un pīlšalam tā žectuse, ka to wafarjēja pa leelalāi dalaī šīrt un tāš weetā šehī wafaraju. Ir gan arī tahbas weetas, tur leemas šehja dos pīlšīgi apweerīnošchū rajchū. Wafaraja šehīnē gubernās pa leelalāi dalaī šoti laba, lai gan šehšchānā līta aššawēta no leetus. — Wīšwairat žectuschās no šaujuma Wēlgas - Dona aplshstīnēs gubernās, Kaulfīšās šemeekš un Kamus apgabals, wīšwairat šemeekš un Baltijas gubernās. Pehdejās leetus nelija wīstā daubš. Jītās wīšwairat žectuschās gubernās leetus līta uš tad, tad labība jau bija nošeejējē un tāi nobija wairš no leetus nelahba labuma. Rās at- teģas uš šlāhī jaur šulāneem, tad tāi šinā jatur par wīšwairat aplshdētu Wjoronechās gubernu un wīnās šimīnūs, jo šeh bija uš lauleem wehī no pehdā rudenā ašlīstchōšes šefenes mušchās lūhūt. Līhī pat pehdjam laitam nahja no šehi apgabala šehlabās, ka tur deenas topot arweem jo retatas, tadehī tā augšchā minētee šulāni no- šotah wahras, tāš notkritot šemē un šalms ween palekēt šahnam. — Ap jūnijā šahwollī šehjās šahwollīs Kreewijā rajchija apwehram šchādeu bīdī; leemas šehja laba Polijā un pa dalaī Baltijas gu- bernās, Daugawas apšahrnē, Dnepra, Dnestra un Buga augšchūpē, tā arī Šemīšas jušbas līhuma robešchū gubernās. Apweerīnošchā šehja deewīdūs-watarōš, Krīmas pufēšā, Dnepra wīnās apgabālā un wīšās šemeeku gubernās beidētoes ar Tweras, Jaroslawas un pa dalaī ar Kostromas gubernu. Wīšā jītā pīlchā apgabālā, Wōlgas, Kamus un Dona apgabālēs, tā arī Kaulfīšās šemeekšs leemas šehjās šahwollīs naw apweerīnošchās. Wīššlītālā leemas šehja ir Wafanas, Tulas, Tambowas, Waroneschās, Kōfanas, Nīščhīn-Nowgorodas, Šam- rasas un pa dalaī Saratowas un Dona lafatu šemē, tā arī Kaulfī- šjās šemeekšs. — Wafaras šehja ir wīspahri dand labala. Ir laba tā ir walstis deewīdūs-walara dalā Šerfonas, Šefaterīnōflawas un Taurijas gubernās, Polijā, Dnepra wīnās apgabālēs un gandrīhš wī- jaju šemeela nemeelšemes walara dalā. Re-apweerīnošchā wafaraja Wōlgas apšahrnē un Kaulfīšās šemeekšs, tā arī pa dalaī Tweras, Šmolestīnās un Tambowas gubernās. Dona Kafatu šemē leemas šehja pušlōdš labo, Kubanas Kafatu šemē šlīta. Rās pat šalams arī no wafaraja. Šlāstschot dahšus šlātatus šehjās šahwollīa apřastūs pahrejam uš ašrēmēm. — No Seemel-Amerikas nahš labās wehštīs. Seemās weeščhī šeh labi. Šchogās to šehīs dand wairat, neta pehtr (šahīdš). „Mahjas Weests” 27. nra tīrģus šinas). Graudi ijdewūweeš brangi. — Anglija šchogās pehž dahšām šinam wahjāta rajchā neta pehen, tur tā bija šewīščhī bogata. Leetus šeh šoti aššawēja labības augšchānu, tā ka šchogās plauša fahlees pa lahdam 2 neelam wehīal neta pehtr. — Franzijā buhš rajchā wīdeja, tadehī tā nelahga rudenš kaweja jaur leetu leemas šehjās ušlīhdēšchānu un pam-šari atal tas pahš eemēstīs aššawēja leemas šehjās weetā šehī wafaraju. — Wahjijā šehja bija uš laba. Šewīščhī teģjami leemas šewēchī un rušī. Ari šeens labš. — Belgijā fahagābma bogata plauša. Graudi buhšchot imagi, bet wahras buhšchot wehī rīhta šala šehī išhās. Wāštanu pušāla mašā žera šoti dandš no pluhdeem, kuri šemģipāi fahēla šehī leelus šaudjūmūs. Tai gan leetus apšahšēes, tad tātchū druwu šahwollīs šīpri žetīs. Šewīščhī druhmt iššatas Wīmanijā, tur šehja šemalās weetas pīlšīgi šimģahwī un augstāšās atal šagulufe wehtrē un šahfure pūb. — Austro-Ungarijā pīrma jūnijā pufe bija šoti labš šlētš, jaur to druwās peenechma wīšarū labalu iššatu. Seemās šehja buhš laba, wafaraja šehchānu aššawēja leelam līgi. — Spanija rajchā buhš laba. Šewīščhī šewēchī labi išewēwāšēes. — Itālijā druwās žectuschās no leetus, šewīščhī wehēchī un arī fahneekš. — Gre- ģijas rajchās jautajums atfaraģis no Zefalijas atdōschānās waj neot- šchānās. Apgabālēs, kuri bija šahūs no fara lauka, rajchā buhš deekgan laba. — Riġā labības jenas šahmīrīščhām šchādās:

- Ruščī, Kreewu,** uš 120 mahjūnu pamata mašā 62—63 lap. pubā. Tēndēje: šingra.
- Kreewchī,** 124—128 mahjūnu šmāģi Kreewu weeščhī mašā 86 lap. pubā, 125—128 mahjūnu šmāģi Kuršemes weeščhī mašā — lap. pubā. Tēndēje: šingra.
- Weeščhī,** feščlāmchū, uš 100 mahjūnu pamata mašā 60—63 lap. pubā; Kreewu weeščhī mašā 55—58 lap. pubā; Kuršemes 105 līhī 110 mahjū. fm. weeščhōš deo — lap. pubā. Tēndēje: lūsa.
- Wīšas.** Labās gaifchās aušas mašā 64—72 lap. pubā; šchab- wētās aušas mašā 54—60 lap. pubā; Jarīnijas un Wīnās-Jeļeas aušas mašā 61—62 lap. pubā. Tēndēje: lūsa.
- Šīnchēllas.** Štepu šehlās uš 87 1/2, proj. pamata mašā 100 lap. pubā; parahās brašča šehlās mašā 95—96 lap. pubā. Tēndēje: lūsa.
- Šīnchēllu ehtas rauhchī,** šchējeenes, mašā 69—71 lap. pubā. Kreewu šīnchēllu ehtas rauhchī mašā 65—69 lap. pubā.
- Šaules pušu (šahģreeschū) šehllu rauhchī** mašā 69—76 lap. pubā.
- Šīrnī** mašā 58—62 lap. pubā.
- Wjorčas** mašā 69—70 lap. pubā.
- Riņas pehtr** par 46 lap. pubā.
- Kanepes** mašā 102 lap. pubā.
- Kanepaji.** Kanepaju tīrģus ir klūst, bet šingras. Peewēdumi mašī.
- Šīni.** Par šā gada šinū rajchās žeridam wīspahri nahš apwe- erīnošchās šinas. Peewēdumi neeģī. Jenas pa wejam — šingras un līhdēšchīnējas. — Šhī labšs līnēs par R (rīst) un X (šale rīst) deš 39—40 rbt. bīrlawā; par Z (ģīst) un X HD X (Pernawas „šohdreibanti”) mašā 34 1/2, 36 rbt. bīrlawā; par S P K (superior pīštroni) un S F P HD mašā 29—31 rbt. bīrlawā; par P K (pīštroni) un F P HD (šmaltee pīšohre- banti) mašā 24 1/2, 27 rbt. bīrlawā; par P W (pīšbrachh) un F HD (pīšohre- banti) mašā 18—20 1/2, rbt. bīrlawā; par W (wrahh) un HD (šohdreibanti) deš 16—19 rbt. bīrlawā; par D (preibanti) un L D mašā 15—18 rbt. bīrlawā un par D W (deibantrahh) un L D W deš 12—14 rbt. bīrlawā.

Parfijas žēnas Rīgā:

Table listing various goods and their prices in Riga, organized in two columns with item names and prices.

Telegramas.

Peterburgā, 8. jūlijā. Peterburgas pilieštas preefšneefs nosafa 8 stundu darba laiku preefš jauneem 12 līdš 15 gadu wejeem strādneekem un strādneekem modes un apgebrjē weikalāds.

Varisē, 19. (7.) jūlijā. Frantschu tautas weeteeku namā sojialists Bojē preeprafija, tā tad tagad ihsti fahwot ar meera farunam, turām Turzija lekot wifadus fahfchrihtus.

ritees. Us to ministru preefšneefs Melins atbild: „La naw wis Frantschu waldbibas watna, ta Greelija flaufhdama sawu uspehrfamo (?) tautas weeteeku eedomām leegufes palkaufst Euroas padomeem, fuxi til winaf paschaf buhtu nahfufchi par labu.

Ispafšneeks un isdewejs: Ernsts Plates. Atbildige rebaktori: Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. F. Sāltis.

Reepajā.

Dudš uš 120 mahzjūnu pamata malfā 61—62 lap. pudā. Lendeņe: ftingra. Weefchi (pubri) malfā 87—89 lap. pudā. Lendeņe: ftingra.

Junija, jūlija un augusta mehnefchōs buhšū tīfai otredeenās, trešchdeenās un žeturdeenās runafamā Rīgā, Parulurjā eelā Nr. 10, sm. amwofata R. fon Aleinikowa tga dšiwofiti.

Sludinājums. Drabušču pagafsta teefa pehš sawa nolchbuma no 5. jūnija 1897. g. usafjimo wifus Lubbert - Menzenu pagafsta „Sahgeru“ dštranau un „Lej - Sahgeru“ mahjas, tā ari Drabušču pagafsta „Lej - Ribgales“ mahjas 29. dežembri 1896. g. mifufšā ihpofchnefa Anja Petera debla Rūltera paradneefus un aifdewefus (kredituru) usdot sawus paradus un pafšības fchaf teefai 4 mehnefchu laikā fšaitot no fchū fludinajuma nodbrufchanas trefcho reifš.

Sludinājums. Kurfifchu pagafsta walde, Rūlbigas aprinki, ihfludinā, tā fšogada 5. augustā, pulfšēn 12 pūščēnās, weeteefat pagafsta fšofaf weeteeku pulš wehšes.

Skolotāju, tafehš teel usafjinati kandibati ar fšawām apleebām minēā beznā eerafšēd Kurfifchu pagafsta namā pee weeteekem deht falidgšchanas.

Kurpneeku sellis, turfch prot labu darbu strādāt, eublia waladhijs Rihburgas muiščā (Schloß Kreuzburg), pee Dšolina.

seena preše, lehti pahrdodama teelā Alesfandra eelā Nr. 137.

peenfaimneezibu, mahjites, war peeteifchēd Formfahfu feerņijā pee F. Sahjis, čp. Прокучья, kyp. ryb.

Sludinājumi. Widsemes Fawstarpigās Kreditbeedr.

Bilanze 30. jūnijā 1897. g.

Balance table for Widsemes Fawstarpigās Kreditbeedr. showing Aktiwa (Aktīva) and Pasīwa (Pasīva) with various sub-items and amounts.

Beedru garantijas kapitāls 1,504,350 rubi. Kreditbeedriba nem fchimbriščham: a) par welfeli dšfontofchānu 6 1/2—7%.

Sludinājumi. Rigas Latw. Amatu. Pal. beedr.

Krahščhanas un Aifdofchanas kafes bilanze jūnija beidšamajā deenā 1897. g.

Balance table for Krahščhanas un Aifdofchanas kafes bilanze, showing Aktiwa and Pasīwa with amounts.

Kafe malfā par noguldijumeem 5—5 1/2% par gadu; par aifdewumeem nem 7% par gadu; pret drofšagem wehrtšpapiereem 1% mafaf.

Rigas Krahščhanas u. Aifdofchanas beedribas

Bilanze 30. jūnijā 1897. g.

Balance table for Rigas Krahščhanas u. Aifdofchanas beedribas, showing Aktiwa and Pasīwa with amounts.

Beedriba malfā: par noguldijumeem no 5 līdš 5 1/2% augustā gadā un nem: par aifdewumeem pret wehrtšpapiereem 6%, pret obligacijām 7% un pret galwojumeem 8% augustā gadā.

### Weikala atwehrschana.

Bagodinajos zeinītai publikat jaur scho pašnot, ka Rigā,

**Marijas un Elišabetes eelu stuhri** esmu atwehris

**restoraziju,**

turā pašneegschu labus un gabrdus ehdeemus un ezzenitalo fabriku dšebreenus pee laipnas apšloposchanas.

Uf apmetleschānu padewigi eeluhdi **J. Brenc.**



**H. Aulla** Rūženē 1892. Walfā 1893.

labības wehtijamo un sorteerejamo maschinu fabrika

Rigā,

Atšišchānas diplomi. Zehstis 1892. u. 1893.



Bronza medala Walfawā 1896. g.

Fabrika: Kaluzeema u. Wargareetaš eel. stuhri Nr. 4, pašchana mā.

Kontoris un noliktawa: Suworowa eelā Nr. 28.

Peedahwaju zeen. lauffaimneekem ar augščā minētām godalgām apbalvotās un lihsč šchim par wišlabatām atšišchās

labības wehtijamas un sorteerejamās maschinas

„pašča“ jaunlās konfrakcijas, nepāršchjamas parhibā un išturbā. Tapat arī eewehi sem galsojuma, par wehl nebijušchām lehtām fabrikas jenam, tā ori preešč wehtijamām maschinām peederigos tšaugunus, ar wišem dšefschēm un feeteem, wi-fadā leelumā par wifu lehtām jenam, šatrā laifā dabujami.

Par manū maschinu freetnūmu buhri teeki wehl kas to peeminet, to jau leezina daubšās godalgas, tā ori tas, ka man daubšo apstillejumu labad wajabjeja fabriku pa-plaschinat.

Augšzeenibā

**H. Aulls, Rigā.**

**Lampas,** šjansa un glahschu trauldi teek par fabrikas zenam pahrđoti pee **A. Chatkewitscha,** Potapowa namā, Eekschrigā, Kalku eelā Nr. 31. **Arī wisadas lampas teek islabotas.**

Pa pahrđuhwes laitu mans weifala lotals atrodas

**Grehzneeku eelā Nr. 15.**

**L. Rosenthals,**

pulkstenu, juwelu, šelta, šudraba un alfenides pretšču pahrđotawa.

**Virmā**

**tšchaulišču (hillsu) fabr.**

**L. Iwanowa,**

Radownikowa eelā Nr. 26.

Fabrika pašahw no 1872. goda.

Šigatawo tšchaulites

**„HERMES“**

no ihsta Frantschu papira „Cartouches“.

Schis tšchaulites dabujamas wišās labatās tabakas un kolonial-pretšču pahrđotawās.

## Patenta Belgeeschu wahgu smehrs

fhahrdā buntščōs, fsewischt eeteizams wišem konjumentem, tā: semkopjeem, ekspeditoreem, tā arī katram ekšpāschu un wahgu ihpāschneekam. Labumi, turus patenta Belgeeschu wahgu smehrs smehrs, ir schahdi: Winam ir, tā wairat reises ismechginats, feschē reises til daubš smehra spēhjas, tā žitam wahgu smehram wifu masfatais diwi reises weeglatam esot, winsch aissargā asu nobilschānu un atweeglina žirgam wilschānu.

Tapehž arī patenta Belgeeschu wahgu smehrs, lai gan isleelas dahrgats, ir tomehz lehtafs tā žiti, masahwehrtigi wahgu smehri. — Žhšs ir patenta Belgeeschu wahgu smehrs tšfai tad, ja eepatats fhahrdā buntščōs, turel apšhmett ar muhsu wahrdā parafšitām etiketem

**E. J. Gelinck & Co.,** wahgu smehru fabrika, Rigā, Aleksandra eelā Nr. 149, Rigā.

Patenta Belgeeschu wahgu smehrs ir Rigā dabujams wišās leelatās dšefes, tebrauda, material- un kolonial-pretšču tirgotawās.

**Ar 1. jūliju** „Mahjas Weests“ un „Wehneschraftu“ war sanemt arī **I. Rigas Pahrētikas beedribas weikalā, Ilgezeemā, Dinamindes eelā Nr. 48.**

**Wisangštati apstiprinatā Widšemes gubernas lauffaimneeku beedriba**

sem žumas: „Pašchpalihdšiba“, Rigā, Wafnu eelā Nr. 2,

superfosfatus, kaulu miltu superfosfatus, Tomasfosfata miltus, pahri par 80% zilrata kuhstoschi, kainitu, Tschili salpetri, kaulu miltus par lehtām jenam.

Muhsu mehščošchanas lihsčetu noliktawa šahw sem weeteizās politehnikas ismeleschānas štajijas kontroles un jaur to wišpūšgi galwo par prezes labumu.

**Sw. Peterburgas fabeedriba „NADESCHDA“** dibinata 1847. g., eeteizama wišlabati šefošchām apdroščinaschānam, tā:

Uguns apdroščinaschānam **Juhras apdroščinajumeem** us wišadu kufšamu un nekufšamu ihpāschumu, tā: mahjam, mobilaru, prezem, eštam, fabrikam u. t. pr., u. t. pr. us prezem un štafšnauđant, maifā, būru un juhrmalu brauzameem žugeem pehž Gamburgas, Londones, Parises, Antwerpe-nes un žitam lonžijām.

**Pretšču un ešektu transports** us wišadām weetam eelšč- un ahršemes ar wehrtības apdroščinaschānu. Prezes teel no nošuhitajem nonemtas un adrešateem mahjās nobotas, pee kam transports ne-išnašt dahrgat tā direkti šuhtot pa dšefšjētu.

Sabeedribas agents: **A. Augsburgs,** Kungu eelā Nr. 28, telefons 619.

**Wisadas sortes silkes un šahli,** kaulu-miltus, superfosfatu, Tomas šchlaku un kainitu

peedahwā lehti tirgotajsem wairumā un masās dasās

šahls un šilku tirgotawa **Karlis Frantz,** Rigā, Terbatas eelā Nr. 8, pee „Melnā gailā.“

**Rigas Kokwilnas Manufakturas Fabeedriba**

Strasdu muischā, pee Rigas:

**Noliktawa:** Šekšhrigā, Žedū (Žuhku) eelā Nr. 10.

Wāschinas (Chadwick) šchūjamee deegē, balti un krahšaini ekele-šchānas deegē, aushāmee deegē, wate, pušwīlna un lampu dakšā.

**Aluščdu pahrđošchāna,** weenai peršonai wai arī šabeedribam. 1 muischā apm. 2600 dešetinas šemes, 3 mēstis no dšefšjēla peefahntēs; 1 muischā apm. 1600 dešetinas šemes, 16 mēstis no dšefšjēla peefahntēs. Abas pilnā gailā melnšeme, plawās un mešch, kurlas gubernā, lehti pahrđodamas.

Luwafas šinas pašnees **K. Kronkowsky & Co.,** Kurlā. 10

**J. Behrščsch,** Jelgawas Ahreigā, Almenū eelā Nr. 18, peedahwā

Amerikas wirošoles — 19—21 1/2 r. pušā, buntšoles — 16—17 1/2 rbt. pušā, damu šoles — 17—19 1/2 rbt. pušā, paštalū ahdas — 15 1/2—17 rbt. pušā. Regehretas ahdas arī pehřt. 52

**Brahli Moeller, Rigā,** leelā Šmilšču eelā Nr. 28.



Alžiju šabeedribas šemat **Frister un Rossmann,** Berlinē, galwenā noliktawa.

Wisadu šistemu **šchujmaschinas,** lihsč ar peederumu dalam.

**Rakstamas maschinas,** šllabošumu darbuja.

**Brahli Moeller, Rigā,** leelā Šmilšču eelā Nr. 28.

**E. Larsen'a** šelta u. šudraba leetu weikalš tagad atrodas: **Eelajā Šaun-eelā Nr. 13.**

**Medibu eerotščhi,** leelatās krahšjums (pahri par 300 gab.) par wišdāšchadajām ženam: pašallahde-šamās plintes (Kantštera šistemas), diw-šobru no 27 lihsč 150 rbt., meenšobru 16—18 rbt. Preeščlahdešamās — diwšobru 11—25 rbt. **Medibu pul-wers,** patronas, tā arī wišpahri wišās medibas leetas. Lehtalās ženas, leelatā galwoščhāna pee **Emila Lorenzsona,** šemat Jūlišs Elnde, Rigā, Kalku eelā Nr. 30.

**Lotto.** senak Kalesu eelā, tagad **Jaunā eelā Nr. 18,** peedahwā: labakos ahdas un pa-kawu smehrus, šchidrus un beegs, dšektenu un melno wasell- ar-bolšneumu koku apšmehe, šamū pret pulschānu un karbolšneumu schindeļu jūnto apšmehešchānā.